

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regale
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Feladat szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1938. Október 2.
VII. évfolyam 260. szám

Vasárnap

KIRÁLYI SZAVAK!

juttatta. Kövessük kiváló elődeink példait és kegyelettel emlékezzünk meg a ré-
szükről hozott hatalmas áldozatokról!

A Daily Telegraph szerint:

Európára boldogabb jövő következik

Éjfélkor megkezdték a német csapatok a szudeta-vidék megszállását. Chamberlain: „Hamarosan sor kerül az általános lefegyverezésre is!” - Sirovy tábornok rádiószózat a cseh néphez - Henlein köszönetet mondott Hitler kancellárnak - A francia közvélemény lelkesen ünnepli a békét - Anglia és Németország megnevezési egyezményt kötöttek

A müncheni találkozó dátumát beírják a történelembe — írják a nemzetközi sajtó rotációs-óriásai — de nem csak beírják, hanem a „legkimagaslóbb” jelzővel is ellátják, mert aligha lesz még nap, amely annyira rányomja majd bélyegét a jövőre, mint azt ez a szeptember huszonkilencedike tenni fogja. A világlapok e megállapításait úgy látszik nem csak szavak, hanem nagyon is kézzel fogható tények igazolják és pedig éppen ott, ahol a demokrátiás és totális rendszerű államok közötti kapcsolatokat hosszú időközön át elképzelhetetleneknek nevezték: Londonban és Párisban. Az ugyanis, hogy a Ducet Itáliában a gyarmat-naghatalom lett fasiszta, olasz nemzet fiait mindent felülmúló lelkesedéssel fogadták, hogy maga Viktor Emánuel uralkodó, a nagy birodalom királya és császára is elébe utazott és hogy Németország, ha ez egyáltalában még lehetséges, ma talán jobban hive a Führernek, mint a múltban volt, már szinte természetesnek látszik, arra azonban, ami a tegnap délután hazaérkezett Daladiert Párisban várt és amelyen fogadtatást Chamberlain kapott, tényleg nem nagyon lehetett számítani. Amint a jelentések beszámolnak, Daladiert a le bourgeois repülőterén hatalmas tömeg várta és szünni nem akaró lelkesedéssel tüntetett amellett a négy férfi mellett, akik a békéért folytatott „offenzívában” az első döntő jellegű győzelmet aratták. Ez a jelenet megismétlődött a Palais Bourbon előtt is, ahol Daladiert Párisban nagyon ritkán tapasztalt örömmujongással köszöntötték és végül a miniszterelnöki palotában magában, ahol virágerdő és a köszönő levelek ezrei várták a kormányfőt, aki úgy nyilatkozott Münchenben való elutazása előtt, hogy boldogan állapította meg: Németországban nincs gyűlölet a francia nemzet iránt, mint ahogy Párisban sincs meg ez többé Berlinnel szemben.

Chamberlaint a lestoni repülőtéren beláthatatlan tömeg, az összkormány

tagjai, valamint VI. György király sajátkezűleg írt levele várták. Elsőnek Halifax lord üdvözölte, átadva neki a brit uralkodó kéziratát, amely nagy örömmel töltötte el Chamberlaint, azután sorban szerencsekívánataikat fejezték ki előtte miniszterei és a megjelent méltóságok. Chamberlain a tömeghez beszédet volt kénytelen intézni, különben lehetetlen lett volna elmeretele az öt körülfogó gyűrűből. A lakosság hangulatára jellemző volt, hogy a közismert „He is a jolly good fellow” (Jó öreg legény ő) dalt énekelte, amely rendkívül megalapította a miniszterelnököt. A londoni fogadtatást betetőzte azután az, hogy Anglia minden templomában hálaadó istentiszteleteket tartottak zsufozott padok előtt. A miniszterelnökségre való megérkezést az uralkodó előtti hosszú magánkihallgatás követte, amely szintén igazolása annak, hogy miként Páris, úgy Anglia közvéleménye is megdöbbentő és mindent elseprő méltósággal nyilatkozott

meg a béke mellett.

A „müncheni nap” tegnap egy újabb meglepetéssel is szolgált, amely első lépcsőfoka annak a grandiózus építménynek, amelyet a háború nélküli jövőnek lehet a legtalálhatóbban kifejezni. Ez pedig a szudetanémet kérdést is messze túlhaladó azon megállapodás, amelyet Hitler és Chamberlain tegnap délelőtt megkötöttek és amelynek lényege tömören az, hogy Anglia és a Harmadik Birodalom soha többé nem kívánnak és nem is fognak háborút viselni egymással. Ez a megállapodás bizonyosra vehetően olyan problémákra vonatkozik, amelyeket (mint például a gyarmatkérdést is) megoldhatatlannak és „casus bellinek” jelzett eddig az általános hiedelem. Ezek után igazán hitelt lehet adni a Daily Telegraph and Morning Post diplomáciai levelezőjének, aki méltatását azzal fejezi be, hogy Európára boldogabb jövő következik.

Chamberlain diadalmas hazatérése

(LONDON.) A müncheni találkozóval kapcsolatosan a következő újabb jelentések érkeztek:

Chamberlain elutazása előtt még meglátogatta Hitler kancellárt magánlakásán, szűk kíséretének társaságában. Ez alkalommal az angol-német közlekedés kérdését tárgyalták meg. A tárgyalások lényegéről Chamberlain a repülőgépen történt hazautazása előtt ezeket mondotta: A német birodalom vezérkancellárja és én, Nagybritannia miniszterelnöke megbeszélést tartottunk a csehszlovák kérdés békés megoldása után, amely megnyitja az utat Európa általános megnyugvása felé és a következő nyilatkozatot írtuk alá: Az angol-német kapcsolatok kérdése elsőrendű fontosság a két ország és Európa szempontjából. Véleményünk szerint a csütörtök esti egyezmény és az angol-német tengerészeti egyezmény jelképezi a két népket azt az óhaját, hogy

hogy a jövőben soha ne viseljen egymással háborút. Elhatároztuk, hogy a tárgyalások módszerét használjuk mindig, bármilyen kérdés merül fel a két országot illetően. El vagyunk határozva arra, hogy tovább folytatjuk erőfeszítéseinket, hogy elhárítsuk a nézeteltérések esetleges okait és így hozzájáruljunk az európai béke biztosításához.

Ezt a külön Chamberlain-Hitler találkozót, Ward Price, a híres újságíró szerint, maga Chamberlain kezdeményezte.

Az angol miniszterelnök renülőgőne különben tegnap este hat órakor érkezett vissza a hestoni repülőterre, ahol óriási tömeg fogadta, amelynek felmutatta a Münchenben aláírt különböző okiratokat, majd felolvasta a Hitlerrel külön kötött és kettőjük által aláírt nyilatkozatot is, ezután pedig megköszönte a mindenfelől feléje áradó sok köszönő levelet és táviratot és ezt

mondotta: Ki kell jelentenem, hogy a csehszlovák kérdés elintézése, amit dülőre juttattunk, nézetem szerint csak előjátéka a tágabb elrendezésnek, amelyben egész Európa békét találhat.

Angliában tegnap egész nap hálaadó istentiszteleteket tartottak. Chamberlain, akit mindenütt lelkesen ünnepelek, valósággal elhalmozták az üdvözlésekkel. Többek között számos állam- és kormányfő intézett hozzá köszönő és üdvözlő táviratokat.

Ugyancsak Londonból jelentik, az esti lapok, amelyek közlik a Hitler-Chamberlain külön megállapodás szövegét és Chamberlainnak egy, ezt követőleg tett nyilatkozatát is, amely így hangzik: Amikor először Németországba érkeztem, már éreztem, hogy a szudetanémet kérdésen messze túlmenő problémákat kell elintézni a Harmadik Birodalommal. Eltökéltem magam arra, hogy a legkényesebb kérdésnek is nekivágok és nem fogok habozni, ha megoldások kereséséről van szó. A két állam berendezése különböző és mindkettő meg van győződve arról, hogy az övé a tökéletes. Ez azonban nem zárja ki a teljes harmóniát és az első eredmény engem igazol.

Egyébként egész Angliában rendkívüli az öröm és a müncheni megegyezés hírére a tőzsdéken jelentős áremelkedések történtek, a font árfolyama megszilárdult, míg az arany vesztett értékéből. Rendkívüli áremelkedéseket jelentenek az amerikai, jugoszláviai, belgiumi stb. tőzsdékről is.

DALADIERT IS ÜNNEPLIK

(PÁRIS.) A francia közvélemény lelkesen ünnepli a sajtóval együtt a békét és elsősorban is Daladiert, akinek kivételes nagy sikerét jelenti a müncheni megegyezés. Daladier repülőgépen tért vissza Párisba és megérkezésekor az alábbi nyilatkozatot tette az öt leirhatatlan lelkesedéssel ünneplő óriási tömegnek: Visszatértem Németországból. A tárgyalások nehezek voltak, de mély meggyőződés, hogy a megkötött egyezmény nélkülözhetetlen volt az európai béke fentartására. Hasonlóképpen bizonyos vagyok abban, hogy hála a kölcsönös engedékenység és együttműködés azon szellemének, amely a négy nyugati nagyhatalom tevékenységét áthatotta, a békét megmentettük.

Daladiert a kormány tagjai, virágos, díszszázad, üdvözlő táviratok özöne és a szeretet minden jele fogadta és az üdvözlésére megjelentek között volt Bull amerikai nagykövét is.

Daladier egyébként Németországból való elutazása előtt nyilatkozott a sajtónak és ezeket mondotta: Véleményem szerint a müncheni értekezlet történelmi időpontot jelenthet Európa történetében. Hála a nagyhatalmakat képviselő államférfiak megértő szellemének, elkerülhettük a háborút és becsületes békét biztosíthattunk minden népket. Nagy örömmre szolgál, hogy személyesen megállapíthattam: Németországban sem ellenséges érzület, sem gyűlölet nincs Franciaország iránt. Legyenek biztosak abban, hogy a franciák sem érznek semmiféle ellenséges érzést Németország irányában. Így volt ez a diplomáciai feszültség és katonai előkészületek ideje alatt is Népeink a minél teljesebb megoldást óhajtják és

Plebános-beiktatás

Plebánosbeiktatás volt városunkban. Boldogemlékezteti dr. Hirschler József örökébe végleges jelleggel beiktatták Márton Áron kanonok-főesperest. Az új alig 42 éves plebános előzőleg két és fél éven át városunkban működött, mint helyettes plebános és e rövid idő alatt, valóságos pillanatnyi győzelemmel hódította meg nemcsak a katolikus hívők szívét, hanem a város egész társadalmát. Munkásságára felsőbb egyházi hatóságai is felfigyeltek és kivételes képességeinek újabb elismerését csak nemrégiben kapta meg akkor, amikor a Szentsek bizalmából a fiatalon elhunyt Vorbuchner püspök helyére őt nevezték ki apostoli kormányzóknak. Az új plebános tehát ezidő szerint kettős magas pozíciót tölt be, Kolozsváron ő a nagymultú és hatalmas egyházközség lelki vezére, Gyulafehérváron pedig a püspökség apostoli kormányzója. Már maga ez a tény bizonyítandó, hogy nagyszabású és alapos felkészültségű személyiség. De puritán lelkületének, a társadalmi fejlődés gondolatától izig-vérig áthatott, nemes egyéniségének, sokrétű és mindig mélyreható munkáskaratának bizonyosságát találhatjuk meg ez a város és mindenki, aki e munkásságnak figyelője, bárhol és bármikor mindazokban a cselekvésekben, amelyek sokoldalú tevékenységét jellemzik.

A csütörtöki beiktatás mélyszéles szeretettel és ragaszkodással telt és az új plebános felé áradó üdvözlő szavak, tehát igazán nem voltak egyszerű szavak és szokásos beszédek, de a szívek legőszintebb mélységéből szállottak fel hozzája. Amikor az érte ment küldöttség élén a fiatal főpap teljes papi díszben belépett a terembe, percekig zugott körötte a taps és az őt mélyszéles szeretettel szíveket csak még jobban magához bilincselte a főgondnok üdvözlését megköszönő beszédével. Különösen meghatotta a közönséget az az őszinte és tiszta, nagy szívre valló vallomás, amikor Márton Áron ezeket mondotta: „Négy szál egyszerű fenyődeszkából készítették az én bölcsőmet, amelyet egy egyszerű székely asszony ringatott ott a csiki havasok tövében. Erről én soha sem akarok megfeledkezni. És ez a négy szál egyszerű deszka lesz majd a koporsóm is”.

A magasba emelkedett léleknek megrendítő erejű magabizallsága és megálázódása volt ez a néhány szó. Bátor és nyílt megvallása annak, hogy milyen erős szálak kötik őt a szülői házhoz, a szülőföldhöz, Erdélyhez és hozzá az élettel és az életért sokat viaskodott papi lélek legfőbb erejét éppen ettől az ősi földtől, ettől az egyszerű csikszentdomokosi, kis falusi háztól, szegény szüleitől kapta és erről a legmagasabb polcokig való emelkedésénél sem feledkezik meg pillanatra sem. De visszacsengetek újra, meg újra a beiktatás jelenlévők lelkében azok a szavak is, amelyeket az új plebános legutolsó templomi beszédében mondott így: „Mindenkinek papja akarok lenni és célom az, hogy az Erdélyben élő, fajlag és vallásilag eltérő lakosság között az isteni parancs, a béke és az egyetértés uralkodjék.

Tiszta léleknek, a papi hivatását mai értelemben is mélyen átérző egyéniségének megnyilvánulásai ezek a szavak és a „Katholikus Akció” krisztusi megújulásért harcoló felfogásának igaz prédikátora ez a fiatal főpap, aki megszületése óta állandó kemény harcot folytat az életért. Korán megtanulta a küzdelmeket és így tudja azt, hogy az élet a nagy megpróbáltatások végtelen sorozata. Tudás, hit, önbizalom és akaraterő tehát azok az eszközök, amelyekkel ezt a kemény, örök tusakodást végig lehet állani és amint éppen az ő példája bizonyítja, a minden téren megmutatkozó kiválóság, előbb, vagy utóbb meg is termi a maga megfelelő sikereit. Az a fiatalos buzgóság, az az apostoli szerénység, a társadalmi, egyházi és faji kötelezettségeknek az a tökéletes átélése és teljesítése, amely Márton Áron eddigi munkásságát jellemezte, biztosított nyújt arra nézve, hogy jövőendő tevékenysége eredményes, hogy jövőendő tevékenysége eredményes.

Hanzu királyi helytartó

és dr. Hodor tartományi vezérutká közgazgatási szemleutal tartották Szatmáron és Nagykárolyban

(SATU-MARE-SZATMÁR.) Hanzu Alexandru hadsereg főfelügyelő, Szatmáros tartomány királyi helytartója folytatja a felügyelete alatt álló területeken közgazgatási szemleutalját. A Nagybányán tett látogatása után a királyi helytartó Szatmárra utazott, ahol Simion Coman ezredes, vármegyei prefektussal az élén a katonai és a polgári hatóságok képviselői fogadták ünnepélyesen, majd a vármegyeházán hivatalos fogadtatás volt. Simion Coman prefektus üdvözlő szavai után Rusdea Ioan szatmári főesperes a görög keleti, Dragos Aurel vikárius, a görög katolikus egyház, dr. Lőrincz Lajos a római, kath. Kiss Bertalan lelkész a református egyházközség, Ulicsák Béla a ruthén görög katolikus hívek, Matos Pál az evangélikus egyház, dr. Friedmann főrabbi a neolog zsidó, Stern Mór pedig az ortodox zsidó hitközség nevében üdvözlötték a királyi helytartót. Constantin Papadopol tábornok a helyőrség csapattestei és tisztikarának üdvözlését tolmácsolta nagy elismeréssel emlékeztetve meg arról az értékes munkásságról, amelyet Hanzu Alexandru királyi helytartó a román hadseregben, mint törzstiszt, mint tábornok, majd mint hadseregfelügyelő kifejtett. Aurel Beia tanár az Országos-szervezet nevében, Grecu Dumitru törvényszéki főelnök az igazságszolgáltatási hatóságok, dr. Titu Damian az ügyvédi kamara dékánja, az ügyvédek, dr. Ehgen Seles tanár a tanszemélyzet nevében üdvözlötték a királyi helytartót, majd az

Astru román kultúregyesület nevében Bohatielné, Puscasiu a szakmai kamarák, Ioan Luca a tanítók, Victor Mois polgármester Szatmár városa nevében fejezték ki jókívánságaikat a királyi helytartónak. Az ünnepélyes fogadtatás után amelynek során Hanzu királyi helytartó mindenik üdvözlésre köszönetet válaszolt, a vármegye összes prefektusai és volt polgármesterei részvételével közgazgatási értekezletet tartottak, amelyen a vármegyék nagyfőnökségi szakkérdéseit tárgyalták le.

A szatmári közgazgatási szemle vezetésével Hanzu királyi helytartó dr. Hodor Victor helytartósági vezérutká kíséretében Nagykárolyba utazott.

Nagykárolyban Gh. Petrescu ezredes, vármegyei prefektus fogadta és üdvözlötte Szilágy vármegye nevében a királyi helytartót Ignatie Borza a görög keleti, Gera Alex a görög katolikus, Iuliu Pop a görög katolikus rutén, Rédey lelkész a lutheránus egyházak, dr. Fehér Ferenc dr. Kripka Ázsidó hitközség, Curpean alezredes a helyőrség, Floare járásbíró az igazságszolgáltatási hatóságok, dr. Cornis Pop az ügyvédi kamara, Coza professzor az iskolák, Lucaci pedig Nagykároly város nevében, Nadoiu ezredes polgármester pedig Nagykároly polgársága nevében üdvözlötték a királyi helytartót.

A hivatalos üdvözlések után szakértekezlet volt amelyen Nagykároly fontos közgazgatási kérdéseit tárgyalták le.

November 29-ére napolták a bonyolult birtokeladási per tárgyalását

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Érdekes ügyet tárgyalt ma a helyi törvényszék Bilegan tanácsa. Cioban Petru szászfenesi gazda és négy kiskoru gyermeke feljelentést tett a helyi ügyészségen gróf Beldi Ferencné született Mikes Rózsalia ellen általános hitelezési csalás címén. A feljelentő elmondta, hogy 1927-ben 600 ezer lejért földet vásárolt a grófnőtől, aki az adás-vételi szerződésben biztosította a vásárlót, hogy a birtokot mentesítették a kisajátítás alól Ennek ellenére az agrárbizottság nem sokkal később a terület egy részét kisajátította. 1932-ben Cioban polgári pert indított a grófnő ellen, aki kötelezte magát 110 ezer lej megfizetésére. De amikor Cioban kérte a grófnő kolozsvári ingatlanainak és ingóinak lefoglalását, ami meg is történt, gróf Beldi Mária Emma a feljelentett leánya beadványt intézett a bírósághoz, amelyben kérte a foglalás megsemmisítését, mivel anyja mindent neki ajándékozott, csupán a haszonélvezeti jogot tartva fenn magának. Cioban ekkor a haszonélvezetre akarta betáblázni követelését de akkor értesült, hogy a grófnő erről is lemondott leánya javára. Cioban gazda ekkor tette meg azután a feljelentését gróf Beldi Ferencné, gróf Beldi Ferenc, gróf Beldi Mária Emma és Mikes grófné, született Beldi Ilona ellen.

A törvényszék mai tárgyalásán, amely eddig a 16-ik, a vádlottak nem jelentek meg. Dr. Pop Maxim ügyész és a védőügyvéd kérték a tárgyalás megtartását. A törvényszék azonban, miután megállapította, hogy a kiskoru feljelentők gyámjának meg nem idézése semmisségi ok a tárgyalást november 29-ére napoltta el.

Kiugrott a vonatból a jegy nélkül utazó két érettségizett diák

Egúttal koponyaalapi törés következtében meghalt, a másik haldoklik

(CRAIOVA.) Megrendítő szerencsétlenség történt Craiova és Cotofeni vasúti állomások között. Justinian N. Bulgá 20 éves és Alexandru Lupescu ugyancsak 20 éves fiatalemberek Craiova-ban sikeresen tették le az érettségi vizsgálatot és ennek öröme nagy mulatságot rendeztek. Elköltötték összes pénzüket és jegy nélkül ültek fel a Craiova-ban Temesvár felé induló gyorsvonatra, hogy visszatérjenek lakóhelyükre. A vonat Cotofeni felé közeledett, amikor megjelent a kalauz, hogy az utasok jegyeit felülvizsgálja. A két

ményekben gazdagabb lesz. Kolozsvár tehát komoly és nagy értékkel gazdagodott vele és hinni kell abban is, hogy az a nagy lélekfelbuzdulás, amely az ő tevékenysége nyomán Erdély fővárosának katolikus társadalmában már eddig is megnyilvánult, a példamutató szép alkotások sorozatában fog majd a továbbiak során megnyilvánulni.

A mai idők minden vezető emelésétől ezt a maradéktalan, egész emberre valló munkásságot is kívánjuk. Örökös őrtállást, szakadatlan cselekvést, a hivatásukkal járó összes kötelezettségek teljesítését, kemény, férfias, szívós munkát. A csiki fenyők aljában született. Márton Árontól ezt a hivatás-

végzést őszinte, nagy bizakodással reméli és várja is Kolozsvár egész társadalmá. Aki a pompa és fény és ünneplés közepette is haza tud gondolni egy kicsi székely faluba, négy szál fenyődeszkából készült bölcsőjére, egy szegény öreg székely asszonynak és egy erejében megfogyatkozott öregembernek nemes és tiszta alakjára, a szüleiére, aki a dicséret és elismerések özőnében sem feledkezik meg pillanatra sem arról, hogy Erdély földjén az isteni parancsot, a béke és egyetértés megteremtését kell szolgálnia, annak az embernek a munkájától joggal várhatunk szép és gazdag eredményeket. Teljes jószá!

WALTER GYULA.

mondja a román üdvözlésül és „505 a csikkal”-t kínálja barátjának, mert így mint az egész világon, Romániában is mindenki szereti és eszi ezt a remek új cukorkát.

505
EURÓPA CUKORKÁJA
Romániában gyártja
KANDIA S. p. A. Timisoara

diák attól való félelmében, hogy a kalauz a jegynélkül való utazásért megbünteti őket, meggondolatlanul kiugrott a robogó vonatból. Mindketten borzalmas sérüléseket szenvedtek és súlyos sebekből vérezve eszméletlenül állapotban talált rájuk a vasúti töltés mellett a Târgu-Jiu felől jövő személygépkocsi. Beszállították őket a craiovai kórházba, ahol Justinian Bulgá anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszatérte volna, meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlen diák koponyaalapi törést szenvedett és ez okozta halálát. Alexandru Lupescu, a másik diák súlyos sérülésekkel, válságos állapotban a craiovai kórházban van gyógykezelés alatt. A robogó vonatból való kiugrás következtében a ballába eltört és ezenkívül olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy az orvosok nem bíznak felépülésében. A hatóságok a megrendítő eset ügyében folytatják a vizsgálatot.

Reuter jelenti:

(LONDON.) Az eviani konferencia tagjai e hó 10-én ülnek össze újra a brit fővárosban.

(LE HAVRE.) A dokkmunkások egy csoportja megkísérelte a sztrájkot, de a rendbontókat maguk, a társaik szeltek le.

(BELGRÁD.) Egy Banjaluka melletti község pásztorán kitört a veszettség és mielőtt megakadályozhatták volna, több embert összeharapott.

(TOKIO.) Tokió közelében borzalmas vasúti katasztrófa történt. Egy katonavonat, amely Kinából hazahozott szabadságoltakat vitt magával, összeütközött egy gyorsvonattal. Nyolc kocsi porrázúszott. A halálos áldozatok száma eddigi jelentések szerint 93, a sebesülteké 213.

(JERUZSÁLEM.) Názáreth közelében az egyik zsidó falu lakóházát és melléképületeit eddig ismeretlen tettesek felgyújtották. A hatóságok bevezették a legszigorúbb vizsgálatot.

(JERUZSÁLEM.) A brit hatóságok nagyobb arányú kommunista propagandáról vonták le a leplet. Számos letartóztatás történt.

(KAIRO.) Az egyiptomi hadsereg átszervezése megkezdődött. A hadügyminisztérium rendeletére igen sok magasrangú tisztet nyugdíjaztak és helyükbe a fiatalabb korosztály tisztjeit léptették elő.

(MONTEVIDEO.) Az uruguay-i kormány a bevándorlási kvótát 1939-re 30 százalékkal emelte.

(BUDAPEST.) A müncheni megegyezés közzétételének hatása alatt a tőzsdén viharos hausse volt. Az értékpapírok jegyzését a túlzott pénzkínálatok miatt több ízben felfüggesztették.

(AMSTERDAM.) A Hága-Amsterdam légi járat egy kísérleti gépe lezuhant. A pilóta és kísérője szörnyen haltak.

(BELGRÁD.) A jugoszláv kormány az új kampány megkezdéséig 500 vagon cukrot vesz át Magyarországtól.

(ATHÉN.) Energikusan cáfolják a görög részleges kormányválság híreit.

(BERLIN.) A német posta a müncheni találkozó emlékére bélyeg kibocsátást tervez.

— Angliába menekül a tőke. Londoni jelentés szerint a brit pénzügyminisztérium kimutatása szerint az utóbbi időben tőkebeáramlás érezhető Közép-Európa felől.

**Hans Stuck tegnap pályarekordot
javított Feleken**
Reichenwallner német versenyző is indul a felek
nemzetközi versenyen

waller német versenyző is, aki csak késve tudta eljuttatni nevezését. A német versenyző 1100 köbcentiméteres „Fiat” kocsi-jával indul a küzdelemben.

A versenyek vasárnap délelőtt 10 órákor kezdődnek és délután 2 órákor fejeződnek be. Az Automobil Club vezetősége kéri a közönséget, hogy a verseny tartama alatt kövesse a rendezőség utasításait.

heti. A két csapat összeállítását a következő lesz:

Victoria: Bosneac — Cociuban I., Felecan I. — Páll, Pop III., Nistor — Tăranu. Szántay, Martin, Felecan II., Căpușan.

Juventus: Szadovszky — Cotintă, Dragomirescu — Petrescu, Micu, Brandabura — Oană, Korony, Zănescu, Praszler, Năciu.

A mérkőzés vasárnap délután pontban 4 órakor kezdődik.

(KOLOZSVÁR.) A tenisz híveinek szombaton délután és vasárnap egész nap szép küzdelmekben lesz része a KKE-pályán. A Camarasescu és Caracostea kupa zónadöntői kerülnek lejátszásra, amelyért a KAC, a nagyváradí Makabbi, illetőleg a Haggibbor és az AAC versenyzői mérkőznek meg. A kupamérkőzések lejátszása után az Echo-TC barátságos meccsre kerül sor. A versenyen indul a külföldről most hazatért Pusztay, valamint a legjobb kolozsvári versenyzőgárda: Benedek, Farkas, Radó, Erdős Lily, Schwartz Klári stb.

Előrehozzák a Victoria—Rapid bajnokmérkőzést? A Victoria—Rapid NB mérkőzést a sorsolás alapján december 11-én kellene lejátszani. A két csapat vezetősége most tárgyalásokat folytat a bajnoki mérkőzés előrehozására. Szó van arról, hogy a nagyfotossági meccset október 13-án, csütörtökön játsszák le.

Keleti portyára készül a télen a román válogatott labdarugócsapat. A portya során Törökországban és Egyiptomban játszanának több mérkőzést.

Prém Lóránd dr. a magyar OTT új ügyvezetője. Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó Prém Lóránd dr.-t nevezte ki az Országos Testnevelési Tanács új ügyvezetőjének. A főtitkári ügykör el látására Misángyi Ottó dr. kapott megbízást. Dr. Kelemen Kornél lemondásával megürült tisztséget a kormányzó egyelőre nem tölteti be s ennek folytán a legtöbb magyar sportfórum Teleki Pál gróf, kultuszminiszter közvetlen irányítása mellett működik.

Xifandó nem vállalta a Budapest-Bécs városközi mérkőzés levezetését. A vasárnap sorra kerülő Budapest-Bécs városközi mérkőzésre kölcsönös megegyezés alapján a román Xifandót kérték fel. Xifandó most közölte a Magyar Labdarúgó Szövetséggel, hogy más elfoglaltsága miatt nem vállalhatja a mérkőzés levezetését. A román játéklevezető helyett most a jugoszláv Padubskit kérték fel a játék levezetésére.

Arsenal—Preston North End 2:1 (2:0)
Londonban 100.000 ember jelenlétében folyt le az angol bajnok és az angol kupa győztes csatája, amelyből az Arsenal került ki győztesen. Mindkét gólját a híres Drake lőtte. A mérkőzés bevételét jótékony célra fordították.

A Hungária kolozsvári vendégjátékának epilógusa. Budapestről jelentik: Újvárit. Hungária kapusát két hétre eltiltotta a játékától és 50 pengő bírsággal büntette a nemzeti liga egyesbirája, mert a volt magyar bajnokcsapat kolozsvári vendégjátékakorán (még tavaly volt) megsértette a mérkőzés bíráját. Ugyanebből az ügyből kifolyólag Kiss, a Hungária hátvédje 30 pengő pénzbüntetést kapott.

Lemondott a Haggibbor futballszakosztá-
lyának vezetősége. Az egyesület ügyeit
további intézkedésig Weisz Ignác intézi.

Hagigibber labdarugók! A Hagigibbor felhívja az alábbi játékosait, hogy vasárnap délelőtt 8 órakor jelenjenek meg a sporttelepi öltözőben: Moskovits, Kauffmann, Gara, Kohn, Smilovits, Nóti, Farkas, Blau, Kleinman, Barabás, Klein, Keppler II., Fácán, Lander és Rosner.

!) A kerekdombi Jézusszive kápolna műkedvelőinek vezetősége közli, hogy a hirdetett előadás a közbejött akadályok miatt elmarad és azt csak október 9-én fogják megtartani.

VASÁRNAP, október 2.

Bucuresti: 8.30: Ritmikus torna, rádió híradó, szórakoztató zene, hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadó, hírek. 9.55: Isztentisztelet. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli harang közvetítése, sporthírek. 13.25: Hangverseny, Predescu zenekara. 14.10: Hírek, időjelentés, rádióhíradó, zene. 15.10: Vidám óra. 15.30: Előadás a gazdáknak. 19: Időszűrő anyag. 19.17: Tánczene, sport, hírek. 20: Tánczene. 20.30: Opera-lemezek. 21.15: Rádiózenekar Volanescu énekesnővel. 22: Hírek. 22.40: Lemezek. 23: Sport. 23.15: Lemezek.

Budapest I.: 10.30: Hírek. 11: Egyházi ének, szentbeszéd. 12.15: Gör. Kath. istentisztelet. 14.15: Hírek. 15: Hanglemezek. 16: Előadás. 16.50: Budapest – Bécs válogatott mérkőzésnek második félideje. 18.20: Tánclemezek. 19: Előadás. 19.30: Cigányzene. 20.20: Hírek. 20.30: Csevegés. 21: Sportközlemények. 21.10: Vigjáték. 22.40: Hírek. 23.05: Szalonzene. 24: Hírek. 24.10: Jazz-zene. 1.05: Hírek.

HÉTFŐ, október 3.

Bucuresti: 630: Ritmikus torna, rádió híradó, szórakoztató zene, hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadó, hírek. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport és vízállásjelentés. 13.10: Dél! harangszó. 13.20: Sporthírek. 13.25: Lemezek. 14.15: Hírek. 14.20: Időjelzés, rádióhíradó, zene. 19: Időzeri anyag. 19.17: Lemezek. 20.10: Rádió-zene. 20.15: Kar. 21.35: Kamarazene. 22: Hírek. 22.20: Lazar Mircea énekel. 22.45: Rádiózenekar.

Budapest I.: 7.45: Torna, hanglemezek.
étrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasás. 13.30:
Zene. 13.30: Hírek. 14.30: Zenekar. 15.35:
Hírek. 17.15: Diákfélóra. 17.45: Hírek. 18:
Előadás Assisi Szent Ferencről. 18.30: Ci-
gányzene. 19.30: Előadás. 20.15: Hírek szl-
vák nyelven. 20.20: Hírek. 20.45: Irodalm-
est. 22: Hírek. 22.20: Zenekar. 23.30: Felol-
vasás. 23.45: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

(BUDAPEST.) Véres családi események játszódtak le tegnap reggel Budán a Lajos-ucca 163. számú bérház egyik I. emeleti lakásában. Apa és fiú veszték össze. A verekedés során a fiatal kötelességről megfeledkezett Kovács József élesre fent konyhakéssel támadt apjára, akinek gyomrába szurt. A szerencsétlen embert életveszélyes állapotban vitték a mentők a Szent Margit kórházba a mérényletű fiút pedig a főkapitányságra kísérték. Itt kiderült, hogy reggel 7 óra tájban Horváth József kertes Lajos-uccai lakásából hangos vitafőzés zaj szűrődött ki. A kiabálásra a szomszéd lakók is felfigyeltek, de nem akartak beavatkozni a családi vitába, csupán akkor rohantak be a kertész lakásába, amikor onnan éles sikoltás majd segítségkérés hallatszott.

Horváth József hatalmas vértócsában felmetszett hassal, mozdulatlanul feküdt szobájának padlóján, mellette pedig zúzlált külsővel, markolatig véres konyhával állott nevelt fia, a 27 esztendő Kovács József kőművessegéd. A segítségül érkezett szomszédok rávetették magukat, a merénylő fiatalemberre, kicsavarták kezéből az éles kést, majd rendőreket hívtak és ezzel egyidőben a mentőkért is telefonáltak.

Percek múlva megérkezett a mentőautója. Az orvosok elsősegélyben részesítették az alélt kertészt, majd hordágyra fektették és kórházba szállították. A halálos sebet kapott Horváth Józsefet a Rendőrszem Kovácsot bekísérte a főkapitányság bünygyi osztályára, ahol a fia talember, azonnal kihallgatták. Tőredelmes vallomást tett arról, hogy miképen történt a verekedés és milyen viat előzte azt meg. A hálátlan fiut kihallgatása után a rendőrség letartóztatta.

— A jugoszláv követ búcsulátogatása a magyar miniszterelnöknél. Budapestről közlik: Dr. Vukcevic jugoszláv követ tegnap búcsulátogatást tett Imrédy miniszterelnöknél. A magyar kormányfő villásreggelin látta vendégül a távozó diplomatát és feleségét.

— Idegesség a budapesti tőzsdén. Budapestről jelentik: A tőzsdén tegnap az európai helyzet várható enyhülésére való tekintettel ugrásszerűen éremelkedések voltak, olyannyira, hogy a jegyzést több papírban időnként be is kellett szüntetni.

THÁLIA MOZGÓ.

I. Bulldog Drummond vi
II. Az újságíró barátnője

KETTŐS PREMIER MŰSOR
szület! A legizgalmasabb bűnügyi film
LIONEL BARRYMOORE
CLAUDETTE COLBERT,
FRED MAC MURRAY

**Éladó diszkertek
„Schönbrunni változat!”**

Éladó diszkertek

Kolozsvár közeljövőben
megvalósítandó

„Kertváros negyede“

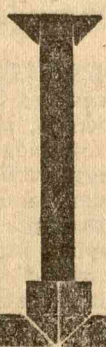
Napsugarak táborozó
helye, a Szamos üditő,
zugó habjai által szegélyezve.

Schönbrunn variációja.

Bemutatja a helyszínen
kertészünk. Részleteiben
tárgyal

Dr. LIGETHY MIKLÓS

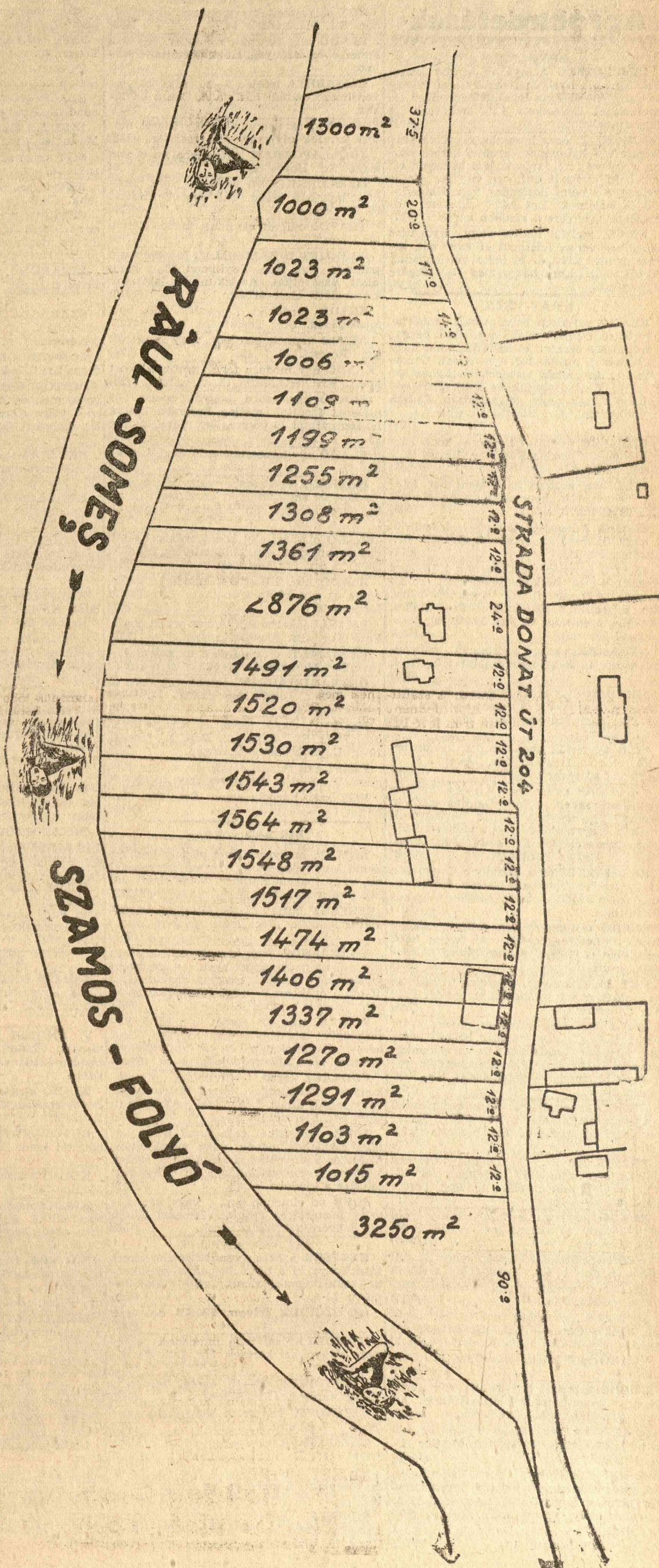
Cluj, Reg. Ferdinand 40.
Telefonautomat: 28-16.

Eladók: családi házak, jövedel-
mező bérházak, ház- és villa-
helyek Kolozsvár egész terüle-
tén. Földbirtokok, gyümölcsö-
sök, bányák, malmok.

Vállalok: eladási megbízaso-
kat, fizetség csakis siker ese-
tén.

**Parcellázást vállalok és
finanszírozok!**

Apróhirdetések

LEVELEZÉS

ISMERETSÉG hiányában ezuton keresi intelligens, 4 nyelven beszélő fiatal özvegy asszony 40-45 éves hozzáillő uriember ismeretséget. Leveleket: „Lila orchideák” jellegre a kiadóba. (681)

VIDÉKI 22 éves keresztény árvaleány ismeretségi hiányában, ezuton keresi komoly iparos férfi ismeretséget házasság céljából, ki nyugodt otthonra vágyik. Butor kelengye s némi hozomány van. Kalandorok kíméljenek. Leveleket „Szeretet és megértés” jellegre a kiadóba kérek. (717)

URAK, melyik iparos, vagy nyugdíjas uriember venne feleségül 41 éves nőt, ki nek nemes szíve és jó lelke van. Irjának 40-től 60-ig „Nem bánja meg II.” jellegre a kiadóba. (729)

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ sürgősen belvárosban emeletes ház 850.000 lejért. Nagyjövedelmű bérház 1 millió 200 ezerért. P. M. Viteazulon nagy kertesház 1 millió 200 ezer lejért. Grigorescu hat szobás komfortos villaház 600 ezer lej. Családi házak és építkezésre alkalmas telkek nagy választékban. **ELIÁS** ügynőkségnél, Str. Barițiu 20. ajtó 2. (708)

CHYSLER nyitott 4 hengeres kocsi sürgősen eladó. Kozma Ede, Str. Vasile Goldis 21., ajtó 6. (662)

VILÁGOS kőrisfa háló, Schröber fotelek, rekamierek, hencserek olcsón eladók. Str. Dogarilor 3. Szabó. (669)

ELADÓ 2 leányka télikabát, 1 hegedű, 1 nagy filodendron és szobai virágok. Str. Masinistilor 11. (671)

ELADÓ egy házastelek terület 1313 négyzetméteres és mellékhelyiségekkel, szoba, konyha, a Stanca-fürdő betérőtől balra. Str. Brasăului. Érdeklődni: Pop Stefan, Str. Memorandului 12. Ára 50.000 lej, készpénz 46 ezer lej. (674)

GYERMEK vaságy sodronnyal, matraccal eladó. C. Regele Ferdinand 110., II. 4. (675)

MINDENFÉLE butorok vétele és eladása ugyanott bizományt és beraktározást vállalok. Egy nagy szőnyeg eladó. Str. Gen. Poetas 15. szám. (676)

FILÉ ágyterítő, ebédlőabrosz, kisebb terítők eladók. Deutsch, Str. Decebal 8. Ugyanott golyósprés eladó. (679)

2 HOLDAS gyümölcsös 3 szoba, konyha mellékhelyiségek, villanyvilágítás eladó. Szentgyörgy-hegyben városi téglagyárak mellett. Ugyanott 10 család méh is eladó teljes felszereléssel. Értekezni: Foto Agoston, Cal. Regele Ferdinand 40. (680)

BEKERÍTETT szép házhely a Grigorescu uti negyedben, kedvező fizetési feltételekkel olcsón eladó. Erd.: Autóbuszállomás büféjében. (701)

ELADÓ szalagarnitúra, szőnyeg, sezlón takaró, szövetszőnyeg, az összes 4500 lej, külön is eladók. Avram Iancu 24. vas-kapu, szuterin. (702)

KÉT szoba, konyha, előszoba, új ház csatláki okok miatt minden áron eladó. Erd.: Str. Călugăreni 9. (703)

ALKALMI vétel. Sürgősen, olcsón eladó: rövid, keresztthurosz zongora, ebédlő butor és szőnyegek, szalagarnitúra, rekamierek, velencei tükör és csillár. Sternbergnél, régiségek bizomány és vétel eladás, Str. Reg. Maria 29. (704)

ANGOL keresztthurosz, modern pianinó sürgősen, olcsón eladó. Bizomány. Sternberg régiség kereskedő. Str. Reg. Maria 29. (705)

ZEPHIR kályha, 12 lyukas, fűrészporkályha, orosz teaőfőzők, üvegeknek való ládák, hordók, stb. eladók. Cal. Reg. Ferdinand 82., 3-5-ig. (71375)

ELADÓ jókarban levő férfiöltöny, női glott-köpeny és szörme-bor. P. Unirii 20. II. em., balra. (P919)

MENYASSZONYOK! Szép nagy libatoll párna kapható. Str. Florilor 5. (P918)

ELADÓ perzsaszőnyegek. Str. Petru Maior 4., jobbra, ajtó 2. (P914)

MODERN ház családi okok miatt sürgősen eladó. Garibaldi 21., Grigorescu negyed. (P913)

ELADÓ egy irodai íróasztal. Str. Gelu 30. (P910)

ELADÓ jókarban levő fekete, téli, férfikabát, 4 méteres piros kókusz szőnyeg, öltöny. Str. Baron Pop 13., 5 ajtó. (P909)

ELADÓ egy használt nagy kapu és két és fél hold szántó kövespadon. Moșilor 141. (P908)

ELADÓ Brétfűben szép gyümölcsös, mely nyaralónak, házhelynek alkalmas. Részlete is. Erd.: Str. Masinistilor 10-b. Ugyanott mély gyermekkocsi eladó. (691)

MODERN konyhabutorok minden színben kaphatók. Barițiu 10. (692)

EGY sülyesztett gyermekkocsi olcsón eladó. Str. Masinistilor 54. (693)

ELADÓ alig használt rekamierek, egy 2x3 méter ebédlőszőnyeg. Hotel Victoria, Ovărbănești. (711)

ELISABETA tetején 8-10 százalékos jövedelmező családi ház eladó. Cim a kiadóban. (714)

14-16 lovas nyersolaj, vagy Diesel motort keresek olajgyár, Állatvásártér. (718)

JÓÁLLAPOTBAN levő cimbalom olcsón eladó. Str. Horea 60. (719)

GYERMEKKOCSI, modern, mély, kitiűnő állapotban eladó. Cal. Reg. Ferdinand 93. III. em. 8. (720)

TRAFIK családi ok miatt kiadó. Cim a kiadóban. (721)

SZÖRMÉT BIZALOMMAL Mandelbaum szücsnél, Cal. Reg. Ferdinand 20. kapu alatt vásároljon. Átalakítások, javítások szezonelőtti olcsó árban. (710)

ELADÓ fürdőkád, káposztáshordó, boa, zsírosbádóg. Str. Trecătoare 7-a. (722)

BÉRBE vennék pianinót, vagy zongorát. Str. Stroescu 20. I. em. (724)

ELADÓ egy modern fehér gyermek sportkocsi. Str. Reg. Maria 16. virágüzlet. (725)

ELADÓ ház, szoba, konyha, speisz 30 méteres fronttal, esetleg háromba osztva is. Dermatától 10 percre. Erd.: Str. Rovine 25. (731)

ELADÓ egy káposztáshordó. Str. V. Goldis 32. (732)

HÁZHELY egészben, vagy felerészben eladó, 1000 négyzetméter, uccai front 43 m. Str. Hodos 9. Erd.: Str. Artelor 6. Donatnál. (733)

ELADÓ olcsóért egy koca 9 malaccal, nagy vasüst, husvágó gép, láncosmérleg, vasrólló 250x125. Str. Mărăsești 42. (646)

ELADÓ ház, áll: szoba, konyha, fürdőszoba és egy külön szobából. Str. Tache Ionescu 16. (735)

BICKLI jókarban, jutányos árban eladó. Foto Kiss, Str. Massaryk 44. (738)

FAJALMÁT, diót keresek exportra, Feenyő, Str. Memorandului 13. (N5)

ÖCSKARUHAKÉRT legtöbbet fizetek, olcsón eladok. Tegyen egy próbát. Str. Memorandului 4. (N2)

HEGEDŰ eladó, egész és háromnegyedes. Erd.: Str. Baron L. Pop. 3. reggel 10-ig. Ugyanott fényképezőgép. (N1)

FÉRFI ősi felöltő olcsón eladó. Str. Saguna 18., földsz. udvaron jobbra. (N6)

EGY szép házhely eladó. Erd.: Str. Magaziel 11. (N14)

ÁLLAST KERES

ROMÁN, magyar, német perfekt kereskedelmi levelező és gyorsíró kereskedelmi, vagy iparvállalatnál óralevelezést vállal. Cim a kiadóban. (T1372)

PERFEKT büffés-pincér állást keres. Cim a kiadóba „Becsület” jellegre kér. (661)

VARRÁSHOZ értő, komoly urileány egy évesnél nagyobb gyermekek, vagy beteg gondozását vállalná magyar családnál a délutáni órákban 3-8-ig. „Csak Kolozsváron” jellegre a kiadóba. (663)

ROMÁN, magyar német gépirónő, kereskedelmi akadémia végzettséggel állást keres. Ajánlatokat a „Nova” könyvkereskedésbe kér „Igyekvő” jellegre. (P907)

FODRÁSZ segéd, férfimunkás, mesterkönyvel rendelkezik, keres üzletvezetői, vagy segédi állást. Azonnal is beléphet. Cim: Str. Fierului 16. (709)

JOBB családból való fiatal leány két tagu családhoz menne, vagy magánoshoz, főzést és könnyebb háztartandókat vállal. Vidékre is megyek. Leveleket „Hűség” jellegre a kiadóba kérek. (V716)

JOBB nő elmenne egy, vagy két személy háztartásba vezetni. Cimeket „Jobb nő” jellegre a kiadóba kérek. (730)

ÁLLAST KAPHAT

KERESEK 5 éves gyermek mellé német kisasszonyt, ki a háztartásban is segédkezne, családtagnak számít. Str. Take Ionescu 12-a. (620)

KIFUTÓFIUT felvesz EMKE drogéria. (667)

KOMOLY, főzni tudó mindenest jó bizonyítványokkal keresek. Str. Iuliu Maniu 36., emelet. (668)

KIFUTÓFIUT 13-15 éveset felvesz a „Forg” turógyár, Str. Filipescu 13. (684)

KIFUTÓFIU felvétetik Kovács cipészüzlet. Str. I. Maniu 4. (707)

BEJÁRÓNÓT azonnal felveszek. Str. Florilor 15. Kapuval szemben. (P912)

KUCSINY háztartáshoz keresek azonnalra középkorú mindenest. Str. Popa Fircas 34. (P905)

KERESEK egy megbízható mindenest, lehetőleg egy jobb nő legyen. Str. Reg. Maria 16. Virágüzlet. (726)

NŐI ruhavarráshoz kézi leányt felveszek kezdő fizetéssel. Cim a kiadóban. (689)

KIFUTÓLEÁNYT alkalmaz Gavallér C. Traian 20. (690)

KISZOLGÁLÓ kisasszonyt felveszek. P. Stefan cel Mare 2. Cukrászda. (713)

BEJÁRÓNÓT keresek. Cal. Reg. Ferdinand 30. Bródy. (723)

KIFUTÓLEÁNY felvétetik. Str. Reg. Maria 16. Virágüzlet. (727)

EGY csizmadiasegéd felvétetik. Str. Jazului 30. (739)

KÉT ügyes fiú kifutónak azonnal felvétetik. Blatt. P. Upirii 13. (N3)

BELÉPHET azonnal egy ügyes uri és egy nő fodrász, fizetés megegyezik a szerinti. Szíves megkeresést kér Carol Nemegyei junior, Hunedoara. (VT1378)

BEJÁRÓNÓ, vagy mindenest egész napra kerestetik. Str. Saguna 10. (T1377)

KÜLÖNFÉLEK

SZABÁSZATI kurzus kezdődik Lówy szalonban. Str. Bob 13. Ügyes tanulókat felveszek. (P876)

ZONGORAÓRÁKAT adok jutányos áron. Ilie Măcelar 7. Derbákné. (P911)

BIRTOK BÉRELT Nagybányai vasutvonal mentén 20 holdas prima birtok bérbe adó, vagy elcserélendő kolozsvári házzal. Dr. Ligethy, Cal. Reg. Ferdinand 40. (T1373)

NÉMETŰL tanít bevált módszerrel okl. német anyanyelvű tanítónő. Erd.: lehet: Kírály könyvkereskedésben. (697)

MEGOLCSULT a kutyanyírás ára Féregmentesítés hygienikus trimelést házánál is vállalom. Str. Dragalina 48. (699)

VALÓDI drótszőrű kutyák, használható róka kotorkokra és patkányozásra mélyen leszállított árban eladók. Str. Dragalina 48. (698)

KÁRPITOS munkát jutányos árban vállalom. Kovács, Str. Paris 17. (700)

HÖLGYEK figyelmébe. Garantiált villanyvillanítás, művészies hajfestés „indovinál” 18 természetes színárnyalatban, redukált árakkal Mussa cégnél. P. Unirii 23. (688)

HALLÓ, Halló. Cipésműhelyemet újjonnan megnyitottam a Minerva gyógyszerár épületében, bejárat a Barițiu uccából. Kérem a nagyrődemű közönség szíves pártfogását. Olcsó és pontos kiszolgálás. Kercsó Balázs pantofar. Cal. Reg. Ferdinand 28-a. (694)

LAMPIONOK, konfetti, serpentin, papír szalvéták, stb. Anca könyvkereskedésben kaphatók. (N8)

BÉRSZERZŐDESEK, adás-vétel, mindenféle anyakönyvi kivonatok, állampolgársági, hivatalos kiadásban Anca könyvkereskedésében kaphatók. (N9)

URICALADOK 5 éven aluli gyermekeket foglalkoztató játékok keretében tanítom román, vagy német nyelven. Választ a Novába „Gyermekszerező óvónő” jellegre kérek. (N12)

KIADÓ LAKÁS

KÜLÖN telken kiadó 3 szoba, konyha, fürdő november 1-re. Popa Fircas 34., esetleg eladó. Dániel kályhát keresek. (657)

P. UNIRII üzlethelyiség a legforgalmasabb oldalon átadó, esetleg több rajon részére kiadó. Cimeket „Üzlethelyiség” jellegre. (660)

KIADÓ elegánsan butorozott szoba, elő- és fürdőszobával. Cal. Regele Ferdinand 43. I. em. 6. (664)

BUTOROZOTT szoba fürdőszoba használatra kiadó. Érdeklődni: Astoria tőzsde. (665)

KIADÓ 3 szoba, konyha, fürdőszoba. Cal. Moșilor 75. (666)

KIADÓ olcsón 2 szoba, konyha, előszoba mosdófülke, gyümölcsöskerttel, külön telken, novemberre. Érdeklődni: Cal. Regele Carol 22. (670)

NAGYON szép modern 4 szobás lakás azonnalra kiadó. Str. I. G. Duca 3. (673)

NAGYON szép modern 2 szobás lakás azonnalra kiadó. Str. I. G. Duca 3. (672)

ÜZLETHELYISÉG, melyben 8 évig cipésműhely volt, kiadó. Str. Decebal 16. sz. (677)

4 SZOBA, konyha komfortos, kertes lakás november 1-ére kiadó. Cal. Regele Ferdinand 70. szám alatt. (678)

KIADÓ két szoba, konyha minden komforttal november elsejére. Cal. Decebal 11. (682)

URINÓ lakótársnőt keres. Str. Gherescu 8. sz. (683)

KÜLÖN telken a Str. Carpaților 15. sz. alatt minden mellékhelyiséggel ellátott 3 szoba, hallos, előszobás kertes lakás november 1-ére kiadó, esetleg eladó. Értekezni: Str. Tudor Vladimirescu 18. Telefon: 19-37. (686)

KIADÓ november 1-re 3 szobás komfortos, kertes lakás. Erd.: Vágó Augusta. N. Iorga 12. ajtó 2., d. e. 11-1. (P916)

KIADÓ nov. 1-re 1 szoba, mellékhelyiségekkel, vagy magára, lehetőleg férfi, vagy női hivatalnoknak. Matei Basarab 7. I. em. Megtekinthető délutánonként. (P915)

KIADÓ elsőemeleti 2 szoba, irodának, rendelőnek alkalmas. P. Unirii 12. házfelügyelő. (P906)

KIADÓ 3 szobás komfortos lakás. Str. Clemenceau 7-a. Telefon: 18-72. (T1371)

TELJES ellátást kaphat magányos nőnél szerényigényű férfi. Str. Fluturilor 14. (T1370)

ROMEI uccában 2 szoba, konyha kiadó. Szobák különbejáratú. Erd.: Str. Paris 10. (695)

KIADÓ különbejáratú kis kerti szoba, üresen, vagy butorozva, főzőkemencével. Str. Balcescu 17. (T1374)

SZOBA konyha, speisz kiadó. Str. Maramures 37. Erd.: Str. Vasile Popovici 2. (696)

BUTOROZOTT szoba kiadó. Str. Bolinteanu 23. (706)

3 szobás, komfortos lakás nov. 1-re kiadó. Str. Gojdu 11. (712)

2 szobás uccai lakás konyhával, 2 speisz kiadó. Ugyanott kiadó 1 szoba, konyha, speisz. Str. Horea 6. (715)

GRIGORESCU 76 alatt gyönyörű kert közepén 2 nagy szobás, összkomfortos villa kiadó. Erd.: C. Traian 40. (728)

SZOBA, konyha butorozva kiadó havi 350-500 lejért. Str. Rahovei 21. (734)

ELEGÁNS különbejáratú butorozott szoba azonnalra kiadó. C. Decebal 11. (736)

KIADÓ egy szoba, konyha, speisz olcsón. Str. Minerilor 26. Erd.: C. Victoriei 53. Markovich. (737)

KÖZPONTBAN butorozott szoba és egy szoba, konyha, speisz azonnal kiadó. Str. Andrei Ady 4. (740)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba azonnal kiadó. Str. Dr. Pop Iulian 6. Grigorescu 53. mellett. (N7)

SZOBA, konyha, mellékhelyiségekkel 1500 és 800 lejért főúccában kiadó. Anca, Str. Reg. Maria 43. (N10)

KERTES telek, két szoba, konyha, istálló mellékhelyiségekkel nov. 1-re havi 1000 lejért kiadó. Str. Donat 154. (N13)

LAKÁST KERES

FIATAL házások keresnek szoba, konyha, fürdőszobás lakást november elsejére. Cim a kiadóban. (626)

KÉT szobás, komfortos lakás nov. 1-re kiadó. Str. Ep. Ivan 39. (N11)

KERESEK novemberre egy szoba, konyha komfortos lakást. Közvetítőt díjazok. Cim a kiadóban. (N4)

Öngyilkos lett Dorohol vármegye volt prefektusa

(PLOESTI.) Tegnap este 7 órakor Ploesti és Brassó között Sinaja közelében az országút árkában holtan találták meg Beiu Artur, Dorohoi vármegye volt alprefektusát. Fejéből patkzott a vér, mellette feküdt pedig a Browning revolvere, amelyből egy golyó hiányzott. A bevezetett hatósági vizsgálat megállapította, hogy Beiu volt alprefektus öngyilkosságot követett el. Hivatalos eljárás volt ugyanis ellene folyamatosan különböző hivatali szabálytalanságok miatt és valószínű, hogy a vizsgálat következményeitől való félelmében dobta el magát az életet. Buculeuleu nem hagyott hátra. A hatóságok megállapítva azt, hogy büntény nem forog fenn, a holttest eltemetésére megadták az engedélyt.

— Pórljárt a zsebmetsző a megye si vásáron. Medgyesről jelentik: Pálk Mária közismert zsebtolvajról a tegnapi vásáron ellopta Herbert Sarolta Richi-sul községbe való asszony 3000 lej tartalmazó pénztárcáját. Savu Gheorghe rendőr, akinek a károsult azonnal jelentette a lopást, a zsebmetsző üldözésére indult Pálk Mária azonban az ellopott pénztárcát átadta kisfiának, aki futásnak eredt s így a rendőr nem talált sem miféle bűnjelt az elfogott zsebmetszőnél. Rövid nyomozás után azonban kérekerült Pálk Mária kisfia is, akinél hiánytalanul megtalálták az ellopott pénztárcát. Ugy az anyát, mint fiát kihallgatásuk után átadták az ügyészségnek.

Hírek

NAPTÁR. 1938. Október 2, Vasárnap.
Róm. kat.: Örözügyalok. Prot.:
Schutzengel. Ort.: Ciprian si Justine
Izr.: 7 Tisri.

VIDEKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, fél évre 280, negyed évre
150, egy hónapra 50 lej.

JOESTETI

A TELJES NYUGALOM

Nyugalmat, teljes nyugalmat rendelt az orvos — sóhajtja a nagybeteg férj felesége felé — éppen ezért néhány altatóport rendelt.

Mikor kell ezeket a porokat bevenni? — érdeklődik gyöngéden a feleség.
— Ó, — sóhajtja a férj — nem nekem, hanem neked kell a porokat bevenni, mert nekem csak így lehet teljes nyugalom.

MŰSORVÁLTOZÁS

Cirkuszdirektor: Uram, ez nem megy. Én magát mint tűznyelőt alkalmaztam és most mint kardnyelő akarja produkálni magát.

Igen direktor ur, mert közben az orvos diétát rendelt.

Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó év október 1-én, szombaton reggeltől október 8-án, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Dr. Hintz, Unirii-tér; Dr. Halász, Cuza Voda-tér; Flohr József, Regele Ferdinand-ut és Diana gyógytár, Jorga-uca.

Időjárásjelentés. A bucarestii időjárás-kutató intézet jelentése: Erősebb lehűlés, szél, esők.

JÓ ÉS OLCÓS BÖRT ÉS TALPAT
Kozák bőrzületben kaphat Cluj, Piața Mihai Viteazul 15.

Dr. Anca Emanuel belgyógyász, rendeléseit megkezdte Str. Memorandului 27. alatt. Gyomor, máj, bél, vese, tüdő és szívbetegeknek. Röntgenvizsgálat. Rendelési idő 3—6 között. Telefon: 18—31.

Dermesztő hideg még nincs, de
tűzifát
ajánlatos már most
FRIEDMANN FATELEPÉRŐL
beszerezni! Cal. Mar. Foch 137.
TELEFON 33-01 és 22-86

Halmos Istvánné angol, német nyelvórák adását megkezdte. Értekezni: Str. Rudeanu (v. Surda) 1 délelőtt 10—12 és délután 2—4 óra között.

Kulturházat létesítenek Csikszenttamás községben. Csikszenttamás községben október 2-án helyezik el a községi kulturház alapköveit nagy ünnepség keretében. A kulturházban községi fürdőt és beteggondozót is rendeznek be. Az alapkö ünnepélyes letételénél megjelentek Nistor Mihail ezredes, vármegyei prefektus vezetésével az összes polgári és katonai hatóságok kiküldöttjei is.

Harminchat kisebbségi növendékek sikerült az érettségije Kolozsváron. A Regina Maria leánygimnáziumban működő érettségi bizottság, amely előtt a kisebbségi tanintézetek növendékei vizsgáztak, tegnap este hirdette ki az érettségiző közlő 54 állott szóbelire miután az írásbeli feladatot sikerrel oldották meg és akik közül végeredményben 36 ment át. Tehát a növendékeknek több, mint a fele elbukott. Az egyes tanintézetek érettségi eredménye a következő: Sikerrel érettségizett a zilahi Wesselényi kollégium 3, a besztercei szász gimnázium 6, a Marianum 5, az unitárius kollégium 5, a róm. kath. gimnázium 6, a református leánygimnázium 5 és a kolozsvári református kollégium 5 növendéke.

Rajztanfolyam gyermekek részére. Az ifjuság, a gyermekek a jövő generáció szellemi és elméleti felkészültségének gyarapítása érdekében már eddig is eredményes működést fejtett ki az Uj Cimpora ifjusági folyóirat, amely Fereny László Marcella szerkesztőnő irányítása mellett, sorozatosan rendezett ki tünően sikerült rajzversenyeket és rajz kiállításokat a gyermekek munkáiból. A rajztanfolyamot, a kézügyesség és a rajzolás elengedhetetlen és a gyakorlati életben igen sokszor jelentős szerepet betöltő tudásának elsajátítása érdekében az Uj Cimpora most nagyszabású rajztanfolyamot rendezesit, amelyre jelentkezőket még elfogadnak. A rajztanfolyamokat Teleki József a kiváló rajztanár és szobrász, valamint Kovácsi Pál rajztanár és festőművész vezeti és irányítja. A rajztanfolyamokra jelentkezni lehet az Uj Cimpora Str. Baron L. Pop 5 szám alatt levő szerkesztőségében.

Lépfene és metelykór pusztítja a romániai állatállományt. Bucarestből jelentik: Az állategészségügyi hatóságok megállapítása szerint Románia állatállományában lépfene és metelykór pusztít. Beszarabiában az elmúlt évben 11 ujjabb megbetegedést állapítottak meg és az ország 72 vármegyéje közül 62 vármegyében lépett fel szörványosan a betegség. Erre a megállapításra való tekintettel és addig is, amíg az állatállományban a szűkséges védőoltásokat foganatosítják, dr. N. Marinescu tábornok egészségügyi miniszter elrendelte, hogy Moldova és Beszarabia összes vármegyéjében tilos a juhoknak a közfogyasztásra való levágása és a juhhus fűvesztése. A többi vármegyékben a levágott állatok husát a közegészségügyi hatóságok, a vágóhidakon szolgálatot teljesítő állatorvosok a legtüzetesebben kötelesek felülvizsgálni a lépfenére vagy metelykórra gyanús húsrészeket és forgalomba hozatalát a legszigorúbban megtiltani.

Hamupipőke, gyermekelőadás. Október 9-én, vasárnap d. e. 11 órakor mutatják be Hetényi Elemér növendékei az énekekkel és táncokkal fűszerezett örökszép „Hamupipőke” mesejátékot. A romantikus és mégis mulattató gyermek előadásra jegyeket október hó 6-ától árusít olcsó helyárakkal a Davila színház pénztára.

Merénylet egy kínai politikus ellen. Sanghaiból jelentik: Ismeretlen egyének tegnap törzsúrással sulyosan megsebesítették Tang-Csiaot, a kínaiak egyik ismert nevű politikusát. A merénylet nyilvánvalóan politikai háttérű.

Nagy vihar pusztított Nápoly környékén. Nápolyból jelentik: A környéken hatalmas vihar pusztított. Ennek során Grunomevanióban egy épület összeomlott s maga alá temetett 15 személyt, akik közül eddig három holtan húztak ki a romok alól. A többiek sorsáról még semmi bizonyosat nem tudnak.

A palesztinai harcok „fekete” statisztikája. Jeruzsálemből jelentik: A legutóbbi négy hét zavargása során 359 ember vesztette életét 174 pedig megsebesült. A halottakból 246 arab 105 pedig zsidó, az angolok vesztesége pedig 8 rendőr és katona, akik életüket veszítették, míg közülük 36-on megsebesültek.

Kedvező hatást váltott ki tőzsdén a nemzetközi megegyezés. Bucarestből jelentik: A belföldi tőzsdéken a nemzetközi megegyezés igen kedvező hatást váltott ki és az értékpapírokban általános nagy emelkedések mutatkoznak.

Feltalálták a legborzalmasabb robbantószeret a haxonitot. Erről szól a szezon legizgalmasabb filmje a „Bulldog Drummond visszaüt, amelyet Az újságíró barátja Claudette Colbert film mel együtt vetít vasárnapon beázólag a Thalia Mozgó. Két premierfilm egy helyért.

Vakmerő bandita-támadás a gépkocsis utasai ellen. A Iasi melletti Raducaneni közelében a Iasi—Husi között közlekedő és Victor Grasu sofőr által vezetett gépkocsijáratot három álarcos felfegyverzett bandita támadta meg. A sofőr, illetve az utasok és banditák között elkeseredett harc kezdődött amelyben a sofőr megsebesült. A banditák ezután két értékes bőröndöt elraboltak és elmenekültek. Valószínűleg a híres Suhan banditacsoportjának támadásáról lehet szó.

Gyermeke lesz!!

a legelegánsabb
a korzón, ha
gyermekkosciját

„Premier”

gyermekkosci
üzemtől

Cluj, str. Anton Pan 6. sz

szerzi be

Szigoruan szabott gyári árak!

Későbbi időpontban tartják meg a kolozsvári Gazdasági Akadémia rektorválasztását. A nemzetnevelésügyi minisztérium rendelkezése értelmében, a Rador távirati iroda jelentése szerint, csak későbbi időpontban tartják meg a kolozsvári Gazdasági Akadémia rektorválasztását.

A 300.000 lej értékű ékszereseken kívül 4000 francia frankot és 100.000 lej készpénzt is ellopott a hűtlen cselédleány a fővárosi egyetemi tanártól

(BUCURESTI.) Abban a nagyszabású lopási ügyben, amelynek dr. Simon Jacob bucarestii egyetemi magántanár volt a szenvedő áldozata, akinek lakásáról — mint megirtuk — Sofia Jonescu nevű cselédje 300.000 lej értékű ékszereket lopott el, a rendőrség széles körben folytatja a vizsgálatot. Megállapítást nyert, hogy a hűtlen cseléd gazdája szekrényének feltörése után nemcsak a 300.000 lej értékű ékszereket lopta el és vitte magával, hanem egy titkos fiókot is felfeszített és abból 4000 francia frankot és 100.000 lej készpénzt lopott el. Kihallgatása során a hűtlen cselédleány töredelmesen beismerte tettét és bevallotta azt is, hogy a betöréses lopást Teodorescu Eugen nevű szeretőjével közösen követte el, akit a rendőrség már korábban szintén letartóztatott.

Az ellopott pénz nagyrésztét megtalálták Sofia Jonescunál, aki a hiányzó összeget vonatkozólag azt a felvilágosítást adta, hogy abból téli szükségleteit szerezte be.

Tanulunk a gazdáknak

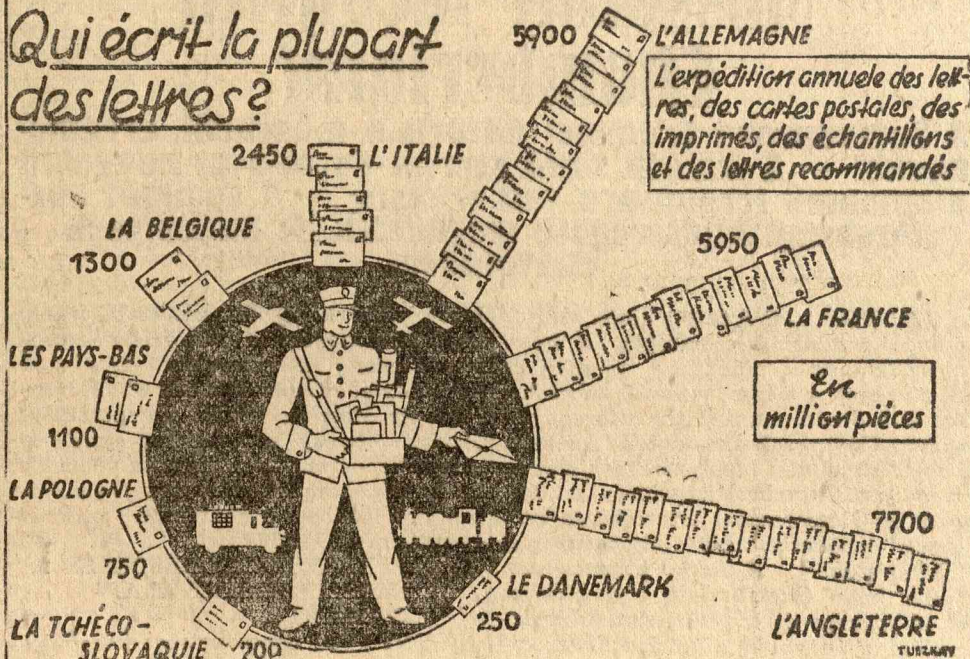
(TG.-MURES-MAROSVÁSÁRHELY.) A Földműves Szövetség újabb életerős megnyilvánulása az a gazdasági tanulmányút, amelyet október 1, 2. és 3. napjain tartanak meg és amelynek során a tanulni, fejlődni vágyó gazdátársak a modern és észszerű gazdálkodás legértékesebb tanulságait gyűjthetik össze. A háromnapos tanulmányút során Dicsőszentmárton, Medgyes, Torda és Radnót képezik a főbb gócpontokat, ahonnan kiindulva a tanulmányok egész sora kiindul a résztvevőknek. A dicsőszentmártoni Nitrogén-gyár, a medgyesi szász mintagazdaságok és gazdasági szakiskola, a tordai állami kertészeti és földművelési iskola, a koppándi női ház tartási iskola, a radnóti gazdasági iskola és egész csomó nagyszerű látványosság, ami a gazdák hatalmas táborát erre az évadzáró kirándulásra vonza. A Földműves Szövetség ilyenén nagyszerű munkája felbecsülhetetlen értéket jelent a fejlődésképes gazdátársadalm számára.

Borzalmas szerencsétlenség a Dés-magyar cselúdon

(DÉJ—DÉS.) Tegnap fél három órakor telefonon segítséget kértek Désről Magyardecse községbe, ahol 15 épület állott lángokban. Désről azonnal elindult az ujjonnan vásárolt öntözőgép, a katonai tüzoltókkal, de utközben eddig kiderítetlen oknál fogva a z egyik kanyarodónál a gép befordult az árokba és maga alá temette a gép mindkét oldalán elhelyezkedett tüzoltó-katonákat. Metai jános szakaszvezető nagyon sulyosan megsebesült, Sculai Paul káplár lábát törte, Burcurezan szakaszvezető, Florea, Frantis és Oprea Ioan tüzoltó-katonák pedig könnyebben megsebesültek. A szerencsétlenségről azonnal jelentést tettek a dési csendőrségnek és a szamosmegyei prefektus, valamint Oprean csendőrkapitány parancsnok nyomban kiszállottak a helyszínre és intézkedtek a sebesülteknek mentőkocsin a dési kórházba való szállításáról. Itt azonnal kezelés alá vették őket. Suncutean Ioan so fört pedig letartóztatták és bekísérték a dési rendőrségre, ahol folyik a kihallgatása. Később Sculeau behalt sérüléseibe, Metai pedig haldoklik.

Magyardécsen közben sikerült a tüzet lokalizálni. Négy ház és a melléképületek leégtek. 11 háznál eloltották a tüzet és ezek az épületek csak kisebb károkat szenvedtek. Az oltásban az egész falu résztvett. A sulyosan károsultak nevei: Matias Samuil, Balla Niculae, Márton Stefan és Viseliu Daniel.

Qui écrit la plupart des lettres?

Melyik állam írja a legtöbb levelet? A levélírás nem függ az ország lakosságának számától mert amint a fenti kép mutatja, Franciaországnak kevesebb lakosa van, mint Olaszországnak és mégis több levelet írnak ottan. Vezet Anglia után következik Franciaország, Németország, Itália, Belgium, Lengyelország, Csehszlovákia, Dánia.

Állami segélyt kérnek a munkanélküli pincérek és fizetésüknek a százalékos kereseti adó alóli mentesítését

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári pincérmunkások nagyszabású ülést tartottak az Építőmunkás Otthonban, Vau-ucca 7. szám alatt. A gyűlésen fontos szakmai kérdéseket vitattak meg, elsősorban a 70 munkanélküli kolozsvári pincér segélyezésének, illetve álláshoz való juttatásának kérdését, továbbá a pincérek fizetését terhelő 4 százalékos kereseti adó rendezésének problémáját. A gyűlésen elhatározták, hogy emlékiratot intéznek a munkaügyi és a pénzügyminisztériumhoz, valamint a munkaügyi felügyelőséghez. Az emlékiratban azt kérik, hogy az állástalan pincéreknek állami segélyben részesítsék, a havi 1000 lejnél kisebb fizetésűt pedig teljesen mentesítsék a négyszázalékos fizetési adó alól. Az emlékiratot a napokban küldötség adja át az illetékes miniszternek.

Benes csehszlovák államfő fiére Amerikában súlyosan megbetegedett

(WASHINGTON.) Benes csehszlovák államfő fiére, Benes Wotja amerikai előadókörúton van. Tegnap azután az egyik előadásának megkezdése előtt rosszul lett, elájult és rendkívül súlyos állapotban szállították kórházba. Valószínűnek tartják, hogy a hazuról érkezett kedvezőtlen hírek izgathatták fel annyira, hogy belebetegedett. Egészségét most a leg gondosabb ápolással igyekeznek helyreállítani.

— Jámor Lajos tánciskolájában az új tanfolyam október 4-én este 9 órakor, a vas- és fémmunkások és a város legszebb parkettes termében (Str. Catedralei 7.) kezdődik.

—MEGBETEGEDETT AZ ANGOL ANYAKIRÁLYNÉ. Londonból jelentik: Mary angol királyné légsőhurutban megbetegedett. Állapota azonban nem látszik súlyosnak.

— FUNK NÉMET MINISZTER BELGRÁDBAN. Belgrádi hírek szerint Funk német nemzetgazdasági miniszter tegnap a jugoszláv fővárosba érkezett fontos tárgyalásokra.

— TOVÁBB TARTANAK A DÉLSZERBIAI ÁRADÁSOK. Belgrádból jelentik: A délszerbiai áradások tovább tartanak. A hatóságok kérésére most utászcsapatokat menesztettek a megáradt folyók által fenyegetett területekre.

— VARGA ISTVÁN DR. EGYETEMI M. TANÁR ELŐADÁSA A RÁDIÓBAN. Varga István dr. egyetemi m. tanár október 4-én, kedden délután 6 órakor előadást tart a budapesti rádióban „Világ gazdasági áramlatok” címmel.

— VAKMERŐ RABLÓTÁMADÁS BUKOVINÁBAN. Storozinéből jelentik: Cosciua községben rablók hatoltak be Vasilko gróf birtokára. A héttagú rablóbanda összekötözte a birtokost és személyzetét, majd kirabolták a birtokot. Negyedmillió lej készpénzt és mintegy 800 ezer lej értékű ékszert is raboltak el.

— A rendőrség katonai ügyosztályának közleménye. A rendőrség katonai ügyosztálya közli, hogy a hadgyakorlatokkal kapcsolatos rekvizitációk még 8—10 napig tartanak, két hét múlva pedig az összes elrekvirált járművek (szekerek gépkocsik, motorkerékpárok, stb.) valamint felszerelések hiánytalanul visszaszolgáltatást nyernek a tulajdonosoknak.

Nyíltér*)

Feleségem, Gálfi Józsefné, szül. Marosi Margit tartozásaiért semminemű felelősséget nem vállalok.

Cluj, 1938. október 1.

Gálfi József.

*) E rovatban közölték nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal.

Minisztertanács naplóval szabályozták az állami hivatalok téli munkaidéjét

(BUCURESTI.) A kormány a falusi élet szempontjából elhatározta, hogy az egészségügyi kampányba bevonja az összes oklevéllel bíró intellektuelleket és jövőben az egyetemet végzetek oklevelüket nem is kaphatják meg addig, amíg a megfelelő falufelépítési munkálataikba nem vettek részt.

Minisztertanács naplóval október elsejétől kezdődően a téli munkaidőt az állami hivatalokban a következőképpen szabályozták: Hétfőn délután a munkaidő kezdődik 15 óra 30 perckor és végződik 19.30-kor, a többi napokon a munkaidő reggel 7 óra 30-tól 13 óra

30-ig tart, továbbá kedden és pénteken délután 16 órától 19 óráig.

Ugyancsak Bucurestiből jelentik, hogy a világpolitikai helyzet nagy enyhülése következtében a tőzsdén mindennütt megélné a forgalom és az összes értékek jelentős emelkedést mutatnak.

Szintén Bucurestiből jelentik, hogy a Victoria-tér átalakítási munkálatai rövidesen megindulnak és ezen a téren fogják felállítani néhai Ferdinánd királynak Mestrovici jugoszláv művész által készített szobrát.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt agyonlőtte magát egy budapesti egyetemi tanár

(BUDAPEST.) Ritook Zsigmond nyugalmazott egyetemi tanár Szalonkai villájában revolverrel agyonlőtte magát és a szanatóriumba való szállítása közben kiszenvedett. A 68 éves professzor, aki néhány év előtt vonult nyugalomba és azóta főleg tudományos munkásságot folytatott, rendkívül fájdalmas betegségben szenvedett, amely gyógyíthatatlannak látszott. A sok szenvedés megtörte lelki erejét és ezért öngyilkosságra szánta el magát. Ma hajnalban hozzátartozói fegyverdörrenésre lettek figyelmesek és szobájába berohanva, íróasztalára hajolva talál-

ták meg. Melléből patakozott a vér. Azonnal dr. Winternitz egyetemi tanárért telefonáltak, aki a helyszínre sietett és megállapította, hogy a lövés a szívburkot sértette meg és esetleg remény van Ritook professzor megmentésére. Műtétet akartak végrehajtani rajta, de még a szanatóriumba való beszállítása előtt meghalt. Ritook Zsigmond nagyváradi születésű, ahol törvénytudományi elnök volt az édesapja és a reformátusok főgondnoka.

Az egyetemi tanár tragédiája általános nagy részvételt keltett.

Eddig 15 lopást ismertek be dr. Simian bucurestii egyetemi tanár lakásának kifosztói

(BUCURESTI.) A dr. Simian fővárosi egyetemi tanár kárára elkövetett nagyszabású lopás ügyében a rendőrség erélyesen folytatja a nyomozást és a vizsgálatot. Az egyetemi tanár Ionescu Sofia nevével cselédje és ennek Theodorescu Eugen nevével szeretője — mint megírtuk — 300 ezer lej értékű ékszert, 4000 francia frankot és 100 ezer lej készpénzt loptak el dr. Simiantól. Kiállításuk során Ionescu Sofia és szeretője beismerték, hogy mielőtt az egyetemi tanár lakását kifosztották volna, 15 más szolgálati helyen követtek el nagyszabású lopást. Theodorescu rendszeresen elolvasta a fővárosi lapokban megjelent olyan hirdetéseket, amelyekben megbízható, hűséges cselédet kerestek. Ionescu Sofia kiválasztot-

ta azokat a helyeket, ahol megítélés szerint a gazda jómódu és szolgálatba állott. Kezdetben megbízhatónak, hűségeseznek mutatkozott, majd a helyi körülmények alapos kitanulmányozása után „munkába lépett” Theodorescu nevével szeretője. A házbeliek távollétében kifosztották a határt és nyomtalanul eltűntek.

Leleplezésük, kézrekerítésük eddig azért késett, mert Ionescu Sofia több, különböző névre kiállított hamis személyazonossági bizonyítvánnyal rendelkezett és ezek felmutatásával lépett szolgálatba. A rendőrség széles körben folytatja a nyomozást a veszedelmes cselédleány és szeretője pontos bűnlajstromának összeállítása érdekében.

Mussolini meghívta Chamberlaint

A Samouprava örömmel üdvözl a müncheni eredményeket — A francia sajtó szerint Európa új nyugalmi alapjainak lerakására van szükség — A spanyol köztársasági hadseregéből megkezdik az önkéntesek eltávolítását

(LONDON.) Jól értesült körök szerint 6 angol zászlóalj készenlétben áll, hogy a szudétánemet vidékekre menjen és résztvegyen a népszavazással kapcsolatos ellenőrzési munkálatok végrehajtásában. Ugyancsak Londonból jelentik, hogy Mussolini a lapok híradása szerint meghívta Chamberlaint, hogy az Angliát és Olaszországot érintő közös kérdések megbeszélésére látogasson el Olaszországba. A Daily Express úgy tudja, hogy Chamberlain a meghívást el is fogadta és a parlamenti ülés lezajlása után rövid pihenőre Földközi-tengeri yacht-kirándulásra megy és ennek a yacht-kirándulásnak során fog találkozni a Duceval. Egyes lapok arra utalnak, hogy valószínűleg részt vesz ezeken a megbeszéléseken Dalcier francia miniszterelnök is. A párisi

lapok ezzel kapcsolatosan arról írnak, hogy Münchenben Németország kétségtelenül nagy sikert aratott, amelynek következtében számolni kell azzal, hogy Páris és Moszkva között a kapcsolatok lazulni fognak és ehelyett egy új „szent szövetség” van kialakulóban. Ez az új négyhatalmi szövetség fogja irányítani jövőben a fontosabb európai vonatkozású kérdéseket.

A BÉKESZERZŐDÉSEK ÉS A NÉPSZÖVETSÉGI ALAPOK MÁNY

(GENF.) A népszövetségi közgyűlés elfogadta a politikai bizottság határozati javaslatát, amellyel a békeszerződések szét fogják választani a népszövetségi alapokmánytól.

A SZUDÉTA PÁRT TILALMA (BERLIN.) A szudéta párt drezdai

sajtófőnöksége hivatalos közleményt tett közzé, amelyben a legszigorúbban megtiltja a szudétacsapatoknak, hogy akár egyenként, akár csoportonként átlépjék a csehszlovák határt, mielőtt a német csapatok oda, a megfelelő területekre be nem vonultak.

HITLER VISSZATÉRT BERLINBE

(MÜNCHEN.) Hitler kancellár pénteken este Berlinbe visszautazott. Elutazásakor óriási tömeg ünnepelte.

UJ MAGYAR VEZÉRKARI FŐNÖK

(BUDAPEST.) Keresztes Fischer tábornok helyébe a magyar hadsereg vezérkari főnökévé Werth tábornokot, a katonai iskolák parancsnokát nevezték ki. Ugyancsak Budapestről közlik, hogy Imrédy magyar miniszterelnök romániai időszámítás szerint este fél 9 órakor rádióbeszédet fog tartani.

A SPANYOL ÖNKÉNTESÉK ÜGYE

(GENF.) A Népszövetség tegnapi ülésén a köztársasági Spanyolország beadványára Franciaország, Anglia és Irán képviselőiből bizottságot jelöltek ki, amely a külföldi önkéntesek eltávolítását fogja ellenőrizni a köztársasági területeken.

JUGOSZLÁV LAP A MÜNCHENI EREDMÉNYEK RŐL

(BELGRÁD.) A Samouprava című lap a müncheni találkozóra foglalkozva azt írja, hogy Münchenben jó munkát végeztek és az egész világ örömmel veszi tudomásul az ott hozott határozatokat. Elsősorban is azért, mert azok békét jelentenek. Ezzel a megegyezéssel Európa győzött önmaga felett. Most már arra van szükség, hogy ezt a győzelmet megfelelőképpen kihasználják, hogy Európa kimeneküljön a válságból és nemcsak erősebb, de jobb is legyen.

EURÓPA ÚJ NYUGALMI ALAPJAINAK LERAKÁSA

(PÁRIS.) A francia lapok hangulatozzák, hogy a müncheni találkozó után Európa új nyugalmi alapjainak lerakására van szükség és Franciaországnak most kell a maga múltjához legméltóbb bölcs, megfontolt politikát követnie. Olyan politikát, amely a népek közötti teljes kiegyenlítődés útjait szolgálja. A müncheni megbeszélések pedig erre lehetőséget nyújtanak.

Átadták az ügyészségnek a vakmerő alkölcsos betörőt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Jelentettük, hogy Sztankovics József Ranta-ucca 4. szám alatti lakásába távollétében alkölcsos betörők hatoltak be és a lakást ki akarták fosztani. A hazatérő gazda azonban meglepte őket és az egyik betörőt névszerint Kacsó Mártont sikerült is elfognia. Kacsó előállították a rendőrség, ahol kihallgatása során megállapítást nyert, hogy rovttmultu személy, aki 37 éves és városunkban a Romulus ucca 10. szám alatt lakott. Kacsó Mártont át is adták az ügyészségnek. Ezzel kapcsolatosan közöljük, hogy Kacsó Mártont a marosmegyei Kendő községben született 25 éves és Decebal-uccai Kornhauser-féle lerakatnál alkalmazásban levő hasonlónevű egyén semmiféle kapcsolatban nem áll az ügyészségnek átadott betörővel, aki ugyanezt a nevet viseli.

— Újabb korlátozás. Az ausztriai helytartóság rendelete értelmében a mai napon az összes keresztény nő háztartási alkalmazottak elhagyták zsidó munkaadóikat.

— Hajók katasztrófája. Sidneyből jelentik: Az 1100 tonnás „Sidney Star” és a 2000 tonnás „Macumba” gőzösköz összeütköztek. A „Sidney Star” olyan mély lékezt kapott, hogy a part közelében elsüllyedt. Utasait és legénységét sikerült idejekorán megmenteni.

— A török sajtó. Isztambulból jelentik: Törökországban ezidőszent 123 napi s mintegy 40 hetilap jelenik meg. A fővárosban naponta 100 ezer példány napi lap fogy el, tehát 70.000 példánnyal több, mint 1914-ben.

A müncheni értekezlet után

Írta: HALÁSZ JÓZSEF

1. „Könyökünkkel suroltuk a háborút”... Laval volt francia miniszterelnök és külügyminiszter híres mondása sohasem volt időszerűbb, mint az elmúlt napokban. Pedig hol vannak már azok az idők, amikor Laval olyan veszélyesnek látta az európai helyzetet, hogy akarattal is az előbb említett mondás száját ki a száján. A feledés hamuja lepte be az akkori izgalmakat. Ujabb és újabb idegfeszítő események tették próbára az európai népek idegeit. Ámbár azt is mondhatnók, hogy az utolsó öt esztendő során nemcsak Európa, de az egész világ állandó idegizgalomban élt. Hol itt, hol ott villant fel valami veszélyes máglya lángja, hogy tüzbeforulással fenyegetse mindazokat a javakat és értékeket, amelyeket az emberi szellem és munkakészség egy évszázad során megteremtett. De mindezek az izgalmak eltörpülnek az utolsó néhány hét végveszéllyel fenyegető eseményei mellett. Göbbels, a német propaganda miniszter mondotta egy minapi beszédében, hogy a szudéta-kérdés világproblémává lett. Igaza volt. Igaza volt annál is inkább, mert tulajdonképpen egy roppant jelentőségű és az egész világot érintő problémáról szó London és Berlin között. A szudéta-németek ügye csak archimédési ponttj szolgált a németeknek arra, hogy sarkaikat a ponton megvetve, kifordítsák Angliát biztos tengelyéből. S hogy a dolog így áll, bizonyítja a Deutsche Allgemeine Zeitung egy már korábban idézett kijelentése is, amely szerint a csehszlovák probléma végeredményben angol német kérdéssé nőtte ki magát. Kezdetől fogva erről volt szó, minden egyéb csak mellé beszéd... Vajon megoldotta-e a müncheni négyes értekezlet ezt az égető, ezt a mindennek nagy veszedelemmel fenyegető kérdést?

2. Többször hangoztattuk és most is hangoztatjuk: a szudéta-német kérdés bármiféle formájú elintézésével még távolról sem hidalják át azokat az ellentéteket, amelyek Berlin és London között kétségen kívül fennállnak. Gondoljunk csak Hitler kancellár legutóbbi rádióbeszédjének egyik látszólag keveset jelentő kitételére: „Ha a szudéta vidéket megkapjuk, — aminthogy feltétlenül meg kell kapjunk — Európában nincs több követelni valónk... Hangsúlyozom, Európában nem követelünk többet.” Sokatmondó szavak és akinek füle van a szavak mögötti értelem felfogására, azt hallhatta ki e szavakból, hogy másutt viszont annál több a követelni valója a Harmadik Birodalomnak. És most idézzük emlékezetünkbe Chamberlain angol miniszterelnök szavait, amelyek az alsóházban hangoztak el: „... Számunkra a szudéta-németek ügye nem elsőrendű probléma. Semmiféle szerződéses kötelezettséget nem vállaltunk és nem vállalunk e tekintetben. Bennünket ennél jóval fontosabb kérdések érdekelnek. Ezek tekintetében nincsenek ellentétek a parlament különböző pártjai között. Ha sor kerül rá, Anglia, de úgy hiszem az egész brit világbirodalom egyemberként fog ezek ügyében talpra állni. De remélem, hogy erre talán még se kerül sor.” A brit premier szavai, ha nem is nevezik nevén a gyermeket, félreérthetetlenül megmondják, hogy Anglia minden áldozatra hajlandó — a másokéiból De a birodalom érdekeit tüzzel-vassal kész megvédeni. Most hát felvetődik a kérdés: sikerült-e Münchenben olyan kiutat találni a kátyúból, hogy a legközvetlenebbül érdekelt felek legalább viszonylag meg legyenek elégedve? Mert ezen fordul meg a háború és béke tengelye. A többi mind másodrangú kérdés. Végzetesen nehéz e probléma megoldása, annál nehezebb, mert a Berlin—Róma—Tokiói hármass egyezmény nemcsak Németország, de Itália és Japán érdekeit is védi a brit birodalommal szemben.

3. Vagyis, ha Anglia legalább részben hajlandónak mutatkozna a német gyarmatigénylési követelések kielégítésére, akkor még mindig számolnia kell az

olasz és japán követelésekkel. És ezek — tekintve, hogy évés közben jön meg az étvágy — nem mondhatók éppen mérsékeltnek. A néhány hónappal ezelőtti letárgyalás de még életbe nem léptetett angol—olasz Földközi tengeri egyezmény ugyan rendezte London és Róma között az ellentéteket. Azóta azonban sok minden történt a világon. Például az olaszok remélt nagyszegű angol kölcsöne is kútba esett. Mert az angol kormány csak abban az esetben volt hajlandó szavatolni e kölcsönért, ha viszont Itália teljesíti a Földközi tengeri egyezmény egyik legsarkalatosabb pontját: Visszavonja önkénteseit Franco spanyol tábornok seregeiből. Ez nem történt meg, s így a City a huszmillió fontos kölcsönösszeget sem folyósította. Anglia elgondolása a spanyol polgárháború kérdésében körülbelül ez volt: Semmiképpen sem volna jó, ha a köztársaságiak győznének. Ez nemcsak a franciák befolyását növelné meg Spanyolországban és a Földközi tengeren, de ami még ennél is veszedelmesebb lenne a brit érdekek: közvetve, vagy közvetlenül Moszkva is megvetheti ott a lábát. Viszont az se szolgálja az angol érdekeket, ha Franco tábornok felé hajolna a győzelem pálmája, mert ebben az esetben Olaszország és a Harmadik Birodalom befolyása erősödne meg Ibéria felcsígtén. Ami természetszerűleg éppen úgy nem volna kedvező Nagybritánia számára mint a Szovjet térhódítása. Éppen ezért ragaszkodott London az olasz önkéntesek visszahívásához, mert tulajdonképpen célját már amúgy is elérte: Ugy a köztársaságiak, mint Francoék éppen eléggé elvéreztek ahhoz, hogy akár az egyik, akár a másik kerüljön felül, vagy végződjék bár megegyezéssel a véres játék. Spanyolország hosszú időre nem zavarhatja Anglia köreit.

4. Mussolini pedig ragaszkodik a Balleari szigetekhez tartozó Minorka szigetének megtartásához. Sokszor elmondottuk már, hogy évszázadok óta a Földközi-tengeri hajóutvonakl biztonságá szempontjából milyen jelentősége volt a Balleároknak. Napjainkban még inkább megnőtt e szigetek s különösen Majorka és Minorka szigetének fontossága. 1756-ban az angol haditörvényszék például agyonlövötte Byng tengernagyot az akkori Földközi tengeri flotta parancsnokát, mert Richelieu francia marsallal szemben nem követett el minden emberileg lehetővé hogy a szigetet Anglia birtokában megtartsa. Pedig akkor még a távoli jövő zenéje volt csak a Szuézi csatorna, amelyen át Anglia hajóutvonalai ázsiai, illetve ausztráliai gyarmatai felé sokezer kilométerrel megrövidültek. Gibraltar rendkívüli megerősítésével, Málta és később Ciprus szigetének birtokba vételével és ugyancsak elsőrendű hadikötökhé való kiképzésével Minorka Angliára nézve tulajdonképpen elvesztette jelentőségét. S ezért érthető, hogy annak idején könnyű szívvel visszaadták Spanyolországnak. Igen ám, csak hogy a XIX. század során Franciaország jelentős afrikai gyarmatbirodalmat hódított. Így például első sorban Algirt Tuniszt és vagy három évtizeddel ezelőtt Marokkót is uralma alá vetette. Franciaország számára pedig életkérdés, hogy Afrikából háborítatlanul vihesse át nemcsak a nyersanyagokat, hanem az afrikai gyarmatok benszüllőteiből sorozott katonaságot is. A francia hajóutvonakl közvetlenül Minorka és Majorka szigetek mellett vezetnek el. Aki ur e szigetek, ha egyébként elsőrendű katonai hatalom, bármikor elvághatja a francia hajók útját. Ezért nem vitette mindmáig haza Mussolini az olasz önkénteseket, mert törhetetlenül ragaszkodik Minorka szigetének birtoklásához.

5. Ez pedig már nemcsak a francia érdekek elevevébe vág, de felboríthatja az angolok hispaniai politikáját is. Az elvett, legyőngült Spanyolországgal könnyű bármiféle gazdasági vagy politikai feltételt elfogadtatni. De a katonailag

elsőrendű nagyhatalommá lett Itália már kemény dió. Anglia pedig nem szeretné ha Gibraltar hátában állandóan tartania kellene az olasz mumustól. Elég teherterhel a számára az is, hogy Mussolini roppant méretekben megerősítette Szicília és Északafrika között fekvő — Pantellária szigetét s mindennek tetejébe az 1912-ben Törökországtól elhódított Rodost is, úgy, hogy e két tengeri és légi bázis révén, adott esetben, sok borsot törhet Anglia orra alá. Így tehát érthető, hogy angol részről a Földközi tengeri egyezmény életbeléptetésének egyik legsarkalatosabb feltétele: az olasz önkéntesek eltávolítása. Már most nagy kérdés, hogy Münchenben sikerült-e Londonnak Rómával megegyezést létesítenie e tekintetben? Mert a Berlin—Róma—Tokiói egyezmény kifejezetten azért jött létre, hogy a „kéz kezét mos” elve alapján, egymást kölcsönösen támogassák az Angliával szembeni követeléseik kivívása érdekében. A harmass egyezmény harmadik résztvevője: Japán bizonyára gondoskodott róla, hogy a müncheni négyhatalmi értekezleten Berlin és Róma az ő követeléseit is előtérjesszék. Már pedig Japánnak nem éppen kevés követelni valója van Angliától. Mindennek előtt Kinában veszélyeztetni erősen az angol gazdasági érdekeket. Azután nem üres mondatként dobta a köz tudatba azt a jelszót sem, hogy Ázsia az ázsiaiaké. Tokió már régen szemet vetett az európai, illetve amerikai birodalmak ázsiai gyarmataira.

6. Mert igaz, hogy eddigi katonai hódításai révén elképzelhetetlen területek birtokába jutott. Ezek nagyrésze azonban semmiképpen sem felel meg a japán igényeknek. Az utolsó 30 esztendő során a Felkelő Nap országában egy roppant méretű nagyipar született és erősödött meg. Ennek a nagyiparnak azonban nyersanyagokra van szüksége s ezt nélkülözni leginkább. Azután meg úgy az éghajlati viszonyok, mint a benszüllött lakosság sűrűsége megakadályozzák az anyaaállam emberfölföllegének letelepedési lehetőségét. A Felkelő Nap országának olyan gyarmatokra volna szüksége, ahol a klimatikus viszonyok, a nyersanyaglelő lehetőségek és a letelepedésre alkalmas térbeli viszonyok egyformán kedvezőek. Ilyenek pedig első sorban a Holland-Indiai gyarmatbirodalomhoz tartozó Nagy- és Kiszsunda szigetek továbbá Ausztrália és Újzeeland. E két utóbbi tudvalevőleg az angol világbirodalomhoz tartozó független dominion Ausztrália több, mint hétmillió négyzetkilométer, de összesen csak hét millió lakosa van. Igaz, hogy csak a peremszélei alkalmasak a településre, de különösen Észak-Ausztrália felel meg e tekintetben a japán igényeknek. Újzeeland egészen mérsékelt klímájú, s bár csak 300 ezer négyzetkilométer a két sziget területe, mindössze 1,800.000 ember lakja. Anglia számol is azzal a veszedelemmel, hogy Japán egyszer még megkísérli e két rendkívül értékes dominion meghódítását. A többek között ezért is egyezett meg végre az Egyesült Államokkal a közöttük régóta húzódó gazdasági kérdések tekintetében. Amerika ugyanis — a saját jólfelfogott érdekében — kész adott esetben segítséget küldeni a megtámadott Ausztrália, illetve Újzeeland védelmére.

7. Azt mondtuk, a saját jólfelfogott érdekében. Igen: mert ha Japán megvethetné a lábát Újzeelandon és még inkább Ausztráliában, innen már igazán viszonylag könnyűszerrel veszélyeztetné az Északamerikai Egyesült Államok Csendes óceáni érdekeltségeit. Csak nem rég jelentette ki Cordell Hull, az Egyesült Államok külügyi államtitkára, hogy Ausztrália helyzete nem közömbös az Egyesült Államok számára. Az amerikai hajóraj bármikor készenlétben áll, hogy Ausztrália védelmére siessen. Ime így kapcsolódnak egybe a különböző érdekek és így húzódnak az érdek-

szálak nemcsak egyik országból a másikba, de egyik világrészről a másik világrészbe is. Mindenképpen megérthető tehát hogy Roosevelt személyi súlyának latbavetésével igyekezett Hitler kancellárt és Mussolinit a békés megoldások elfogadására rábírn. Ha Münchenben legalább viszonylag sikerült az angol—francia, illetve olasz—német álláspontokat összehangolni, ez az eredmény nagy mértékben az amerikai Egyesült Államok javára is válhatna. Amennyiben mindenesetre, hogy a Felkelő Nap országával való, kikerülhetetlennek látszó konfliktus egy távoli s egyelőre még bizonytalan időpontra tolódna ki... A szudéta-német kérdésben valahogy sikerült az ellentétek áthidalása. Most kérdés, hogy a nagyobb problémát: a London—Páris, illetve Berlin—Róma tengelyek közötti közvetlen elszámolást miképpen próbálták elintézni? Ha létrejött a négyhatalmi egyezmény — amelyet Anglia különben már esztendő óta nyélbe akart ütni —, ennek éle kifejezetten Szovjet-Oroszország ellen irányul. Ebben az esetben azonban bizonyosra vehető, hogy Moszkva sem fogja az elkövetkezendőket tétlenül bevárni. A fenyegető veszedelem elhárítása okáért többféle védelmi intézkedésekkel is megpróbálkozhatik: példának okáért megegyezhet Japánnal is. A csenkufengi eset után Tokióban meg is volt az erre való hajlandóság.

8. A szudéta kérdés körül kavargó vihar s ezzel együtt az Európát közvetlenül fenyegető veszedelem tehát — legalább egyelőre — valószínűleg el fog ülni. A Harmadik Birodalom kérésbevonhatatlanul újabb fényes sikert könyvelhet el. Aki tudja, hogy az angol külpolitika a háború óta az ország hagyományait követi, nem csodálkozik a dolgon. Mint már többször év óta, Anglia továbbra is igyekszik fentartani Európa hatalmi egyensúlyát. Ahogy a napoleoni háborúk után a legyőngült Franciaország érdekeit védte akkori szövetségeseivel szemben, úgy 1919-ben és később is attól tartott, hogy Németország nagyon legyőngült s így felborul az Európá egyensúly. Tehát a nemzetközi konferenciákon többször sikra szállt az érdekében. Miért? Erre az az angol katonai szakértő adja meg a választ, aki a Neue Zürcher Zeitung egyik közelmúlt számában ezt írta: „Anglia és szövetségesei háború esetén hadsereget. Am ebben az esetben attól kellene tartani, hogy bolsevista áradat öntene el nemcsak Németországot, de egész Középeurópát. Ezt pedig minden áron el akarják kerülni.” Igen! És ezt Hitler is jól tudja és ki is használja az ebből folyó lehetőségeket.

KOCSIK

Az egyik kocsin szerető anya, lelke maga az élet dallama, ülőben habpólyás csöppség pihen, keresztvizet járt, angyalszeliden, mellette sugárzó-arcu apa, és nagyszülők, a szemük csillaga, most csupa fény, mosolygás és derű, az életük mély, zengő hegedű.

A másik kocsin hűvös halott, kiben a vérzajgás elhallgatott, szeméből kialudt a földi fény, és már ott ring a béke holt vizén, mögötte bus gyásztól sújtott szülők, a lelkükön nehéz, fekete köd, szívük csupa könny és mély hervadás, vad fájdalom csak és mogyorva gyász.

Két kocsi egymás mellett elhalad, szülő-szemek összevillámlanak, villan egymásra bus könny, lágy mosoly, s egy pillanatra minden egybefoly, élet, halál, keserűség, derű, és zeng, csak zeng a vak sorshegedű, — aztán két kocsi jobbra-balra tér, — az életkocsi — s a halálszekér.

WALTER GYULA.

Apróhirdetések

Figyelem!

Apróhirdetési árunk a további intézkedésig a régiek maradnak.

LEVELEZÉS

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Regele Ferdinand 114. (V T 1264)

DR. Cherestiesu Victor román nyelvleckeit megkezdte. Érdeklődők „Cultură 41” (Memorandulul 4.) jelentkezzenek. (P 817)

KÖRÜMLACK, gyönyörű és tartós érkezett „Baier” hölgyfodrászhoz, Str. N. Iorga 11. szám. (P725)

LEGOLCSÓBB Grünfeld szőrmeszalon, Cal. Reg. Ferdinand 13., udvarban. (9148)

TUDJA-ON HOVA FEJLŐDÖTT A SZÉKELY GYÁRIPAR? A legjobb angol szövetekkel versenyző, de összehasonlíthatatlanul olcsóbb gyapjú szöveteket készít, amelyeket igen kedvező feltételek mellett az „Alfa” szövetkezet (Str. Avram Iancu 13.) árul. Várjuk Önt bizalommal. (189)

KOMOLY izr. urral levelezne 35 éves urinó. „Egyedül” jelígre a kiadóba. (552)

HÁZASSÁG céljából megismerkednék egy 25 év körüli fodrászsnővel. Clujon jólmenő fodrászüzlettel rendelkezem, hozomány nem föltétlenül szükséges. „Fodrászsnő” jelígre a kiadóba. (643)

ADÁS-VÉTEL

ARANY fogakat, gyémánt és briliáns tárgyakat (akár tört állapotban) állandóan veszünk Casa Orologier, Ema Weisz, Cluj, P. M. Viteazul 11. (T 1269)

PERZSASZÖNYVEK, képek, képkerek, művészi kivitelben legolcsóbban, részletfizetésre is beszerezhetők: „Unicum”. Telefon 2965. Cal. Marechal Foch 5-a. (T 1266)

MARADÉKOK félárban. Nőikabát, ruha-szövet, diftin, flanel, krep-piké, zefir, vászon, dejalín, pongyola és ruhamaradékok Cal. Reg. Ferdinand 53., udvarban. (578)

MODERN belvárosi 2 szobás összkomfortos új családi ház 100.000 lej teherrel eladó. Universal, Str. Reg. Maria 20 földsz. 4. (334)

ZONGORA eladó, bővebbet és megtekinthető Wass I. grófnő, Taga per Gherla, jud. Somes. (V 449)

MARADÉKOT MALOASA 19.

alatt vásárolhat legolcsóbban, kabát, ruha, kosztüm szövetek, diflinek, pizzama, flanel, damasztok, vásznak félárban, Sámuelinél. (9764)

TOFOLYARÁLO, mindenféle butorok olcsó eladók. Cal. Decebal 3. Veszek használt butort. (6481)

65 HP. új fagázgenerátor tisztítókkal, 6 KW., 220 volt dinamó táblával eladó. Szabó Géza, Miercurea Nirajului, jud. Mures. (V222)

SZVETTERT, pulovert, férfikalapot, sapkát, nyakkendőt, harisnyát legolcsóbban a „Carmen Sylva” üzletben vásárolhat. Cluj, Str. Reg. Maria 12. (P386)

SÜRGÖSEN eladó házhelyek villanegyedben 48.000 lejtől 300.000 leig. Str. A. Fráncu 9. (414)

ELADÓ olcsón 3 hold szántó föld a Békásban házzal együtt. Erd.: Str. Ep. Nic. Ivan 16., Gombos. (426)

ELADÓ Orion 66 rádió, egy hónapig volt használatban. Megtekinthető Str. Dacia 3. szám, házfelügyelőnél. (502)

250 prima kihizlalt Meddó-juh eladó. Kain Samu, Hida, jud. Cluj. (V582)

ÓCSKA épületanyag eladó. Baron L. Pop 2. (P858)

ELADÓ olcsó házhelyek Iris-gyár mellett. Erd.: Mar. Foch 11. délelőtt 9—1-ig. (P857)

ELADÓ 3x szoba, konyha, speisz és 2x szoba, konyha nagy telek, 40 méter udvarral és 35 méter kerttel, építkezésre is alkalmas. Str. Aventuriosá 24. (525)

SZIVATTYUKUTAK, (beverőutak) üzembhelyezve, gyári áron részletfizetésre is Cluj. Str. Negru Voda 1. (T 1263)

RITKA alkalmi vétel. Új ház, szép telek fűszertüzet-vendéglővel, havi tiszta 15 ezer lej jövedelemmel, betegség miatt sürgősen eladó. Megbizva: Roma iroda, Memorandulul 9. (T1357)

KISEBB családi házat keresek 50.000 lej készpénz, többi havi részletekben. Öreg emberektől való vétel esetén lakást és kosztét életük végéig biztosítanak. Cimeket „Részlet” jelígre kérem a kiadóba. (563)

ÓCSKA ruhákat veszek és eladok. Grünfeld, Str. Memorandulul 6. (581)

TALPAT, BÖRT jó szakember csak **HOLLANDUSNÁL** vesz. Cal. Reg. Ferdinand 65. (T1349)

SÜRGÖSEN eladó Békásban háromnegyed hold gyümölcsös részletre is, 64 m. fronttal. Str. A. Muresan 98. (413)

ZEFIR kályha eladó. Posta melletti trafikban. (565)

Eladó parcellák

szép fekvésű, lapályos helyen a Sfântul Gheorghe és Tache Ionescu ucca negyedben. Viz, villany, járdák. Előnyös fizetési feltételek. Ügyvédi iroda. Cal. Victoriei 45.

FAJALMA hézszedett kapható Gálisz tennél, Str. Grădiniilor 9. (Házsongárd.) (460)

ELADÓ: 6870 négyzetméter területi ingatlan, beépített gyári épületekkel, lakóházakkal, irodahelyiségekkel, raktárokkal, iparvágány használatával, bármilyen üzemi célnak megfelelő. Megtekinthető bármikor. Silvania SA Cluj, Str. Enescu 1. Telefon: 31—84. (533)

SÜRGÖSEN eladó Str. Regalá, Botanikus kert mellett 3 szobás és 2 szobás komfortos ház 200 ezer lej bankadóssággal 700 ezerért. Increderea, P. Unirii 18. (637)

ELADÓ olcsó egy koca-malac, nagy vasúti, husvágó gép, láncosmérleg, vasröllő 250x125. Str. Mărăsesti 42. (646)

HASZNÁLT irógépet vennék. Cim a No vában. (P904)

FŐZŐKEMENCE használt állapotban sürgősen eladó. Dr. Jonásnál, Cal. Victoriei 25. (P 884)

UJ gyékény kétharmad méretben eladó. Cal. Mojlilor 66. (622)

VILLAMOSMOTOR 12 HP 380 volt eladó. Str. Bis. Ort. Rom. 1. (607)

UJ „Fix” mosógép ruhacsavaróval eladó. Primuszt, petrolux, kéklángosított belet, gázosított tüveget, felsőrést adok, személtádk raktáron. Zeiler bádogos, Ref. Theol. giával szemben. (621)

HETI 50 LEI

részletfizetésre vásárolhat férfi és női L-a cipőket, sosenokat és gyermekcipőket

„ARCO”

cipőkereskedelmi vállalat, Str. Memorandulul 25. Telefon: 18—25.

JÓKARBAN levő gyermek sportkocsi eladó. Str. Gelu 10. (625)

ELADÓ kétkezes sütőkemence. Érdeklődni: Str. Saguna 24. (633)

ELADÓ „Kühne” csirkefeltétgép, kukoricadaráló, csapófészek, önetetők, öntetők. Cal. Reg. Carol 44. (641)

ELCSERELNEM kolozsvári kettő belvárosi ingatlanomat budapesti házzal 3 millió, esetleg csak egyiket 1 millió 400 ezer vagy 1 millió 600 ezer lej értékben. Leveleket „Házcsere 28” jelígre a kiadóhivatálba. (642)

NAGYFORGALMU textil, szövet, kötött és rövidáru üzlet megyeszékhelyen egészségi okokból átadó. „Gyárvaros” jelígre a kiadóba. (649)

ELADÓ rézagy sodronybetéttel és matracal, éjjelizéskény, konyhaberendezés, szalonlámpa, Singer varrógép, ebédlőberendezés, előszoba fogas. Str. Bolinteanu 16. (P889)

KANARI madarak és kalickák olcsón eladók. Keresztes pedikúr szalon, Duca 3., Select mozi udvarán, földszint. (P891)

SÜRGÖSEN eladó házhelyek villanegyedben 48 ezer lejtől 350 ezer leig. 18 havi részletre is. Str. Amos Fráncu 9. (653)

KOLOZSVÁR mellett levő 80 holdas birtokra keresek garanciaképes bérlet. Cim a kiadóban. (655)

JÖVEDELMEZŐ ház eladó. Kővári-telepen, Str. Fierului 38. Ügynököket díjazok. (658)

LEGJOBB TÖKEBEFEKTETÉS a Str. Preot Munteanun 6. szám alatt (Butorgyár mellett) olcsó házhelyet venni. **EGY ÉVEN BELÜL 100 SZÁZALEKOS ÉRTÉKEMELKEDES.** Viz, villany, makadám, műút, gránit kockás járdák. (659)

FIGYELEM. Raktáron levő márványlapok, sírkövek halálozás miatt olcsón eladók, ugyszintén ház is. Turda, Avram Iancu 13. (VT1367)

ÁLLAST KERES

TANITÓKÉPZŐT végzett fiú, ki irodai munkában is jártas, állást elvállalna, bármilyen szakmában. Cim a kiadóban. (467)

MEGBIZHATÓ szolid kislány tanulónak üzletbe ajánlközik. Str. Amurg 36. Csiszár. (576)

FRAULEIN állást keres nagyobb gyermekekhez, félnapost, vagy reggeltől estig. Cimeket „Szebeni” jelíge alatt kérek. (590)

NEVELŐNŐ perfekt német, román délelőttre állást keres. Str. Gelu 10. Tel.: 37-76. (624)

JÓLFŐZŐ zsidónő bármiféle foglalkozást vállal félnapra. Str. Vrăbiilor 19., Lászlóné (583)

ERNSTES Deutsches Fraulein sucht Stellung zu Kleinen Kinder hilft auch im Haushalt. Adresse: Str. I. Maniu 32. I. em. (616)

ZONGORATANITÁST jutányosan vállal zeneakadémiát végzett tanárnő. Cim: Rác Elena, Str. Filipescu 1. I. em. délután 2—4. (P887)

LAKÁSSAL bíró egyedülálló urinó keres társalgónőt, vagy gyermekfelügyelő állást. „Rokonszenves, jó lélek” jelígre a kiadóba. (656)

35 éves három nyelvet beszélő intelligens nő, háztartás, főzés minden ágában jártas, háztartónő, vagy anyahelyettes állást keres. Vállalna kaszinó, penzió, vagy köz-konyha vezetését. Cimeket „M. G.” jelígre a kiadóba. (V585)

ÁLLAST KAPHAT

RENDSZERETŐ fiatal cukrászsegéd okt. 1-re. Ugyanide egy jóérkölsű fiút tanulónak felveszünk. Cim a kiadóban. (VT1351)

SZABÓSEGÉD, elsőrendű nagymunkás állandó munkára felvétetik. Coros, Tg.-Mures. (VT1361)

MEGBIZHATÓ varrnitudo komorna keresztetik okt. 15-re. Máriaffy Lajosné, Tg. Mures, Sängeorgiul de Mures. (VT1362)

FELSZOLGÁLÓ szobaleányt, vagy szoba inast és konyhaleányt azonnal felveszünk. Cim a kiadóban. (T1366)

KÉT asztalossegéd felvétetik butorra. Str. Memorandulul 22. Varga. (P897)

BEJÁRÓNÓT felvesz Str. Regina Maria 32., cukrászda. (610)

PERZSASZÖVÉSHEZ tanuló leányok felvétetnek. Str. Oituz 13. (520)

KERESEK egy idősebb nőt 7 éves kislánnyal mellé román, német nyelvtudással vidékre. Erd.: Cal. Reg. Ferdinand 77. portánál. (V615)

KÜLÖNFELEK

FIGYELEM! Megnyit az olcsó cipésműhely, ahol minden munkát a legszebb kivitelben és olcsó árban készítenek, garantált anyagból. Szíves pártfogást kér a Tulajdonos, Str. Dragalina 4. (165)

KERTÉSZETRE, tehenészetre kiválóan alkalmas Szamos melletti, a város közelében levő 16 hold föld kiadó. Erd.: Cosbuc 3. (P846)

LAKÁSFEREGTELENITÉSEKET tökéletes eredménnyel eszközölünk. Teljes szagtalanítás. „Polynea” kémiai laboratórium Paragáz-osztálya. Str. Consiliul Național 3. (Főposta mögött.) (P868)

UJ metódussal szabni tanítok. Str. Reg. Maria 6. II. Bálint. (P825)

MENYASSZONYI és névnap ajándékokat legolcsóbban mégis csak Kerekes porceláncsarnokban vásárolhat. (T 1346)

TÜZIFA minden rendű olcsón megrendelhető Primaria trafikban. (314)

A REG. Maria 29. étteremben okt. 1-től havi ebéd, vacsora abonoma étlap szerint 640 lejtől és a menü 15 lejtől feljebb. (T 1332)

MENYASSZONYI fátolok, koszoruk kikölcsonzése Dahlia Művirágszalomban. C. Reg. Ferdinand 5. (640)

TANITVÁNYKÉPZÉS Boté kozmetikában. Cal. Regele Ferdinand 34., II. em. Telefon: 20-11. (611)

SZABÁSZAT tanítása Gelch Edit v. ipariskolai tanárnőnél. Str. Regalá 35. (P883)

KIRÁNDULÓK figyelmébe. 10 darab finom, friss sütemény kivitelre csak 15 lej. Cal. Reg. Ferdinand 3. Udvari cukrászda. (T1268)

LEGJOBB módszerrel angol órákat adok. Str. Elisabeta 32. (285)

OKLEVELES tanárnő francia, német, angol órákat vállal. Str. Ep. Ivan 3-a. (532)

KIADÓ LAKÁS
KÉT szoba és konyha kiadó. Str. Filipescu 5. Értekezni: Str. Leg. Ardelene 18., délután 2—5. (584)

KIADÓK főposta mellett szép napos földszinti helyiségek irodának, szalonnak, műteremnek. Str. Cons. Național 3. (P867)

KÜLÖNBEJÁRATU szoba, fürdőszoba használatra kiadó. Cal. Mojlilor 115., fenn a villában. (534)

KIADÓ november 1-től két szoba konyha stb. kertes családi ház külön telken. Str. Gavril Tripon 3? (P821)

SZÉP üres szoba kiadó november 1-re. Str. Fântânelei 56, baira alsó csengő. (415)

KIADÓ kettő szoba, elő-, fürdőszoba irodának, garzonlakásnak. Str. Memorandulul 4. (P881)

EGY szoba, konyha kiadó. Str. Ep. Pavel, Donat 28. szemben. (577)

KIADÓ napos uccai szoba, konyha. Str. Sunătoare 1. (584)

KIADÓ P. Unirii 3 szoba, mellékhe-lyiségekkel irodának, banknak, rendelőknek. Erd.: Nagy István, Str. Dragalina 74. (P856)

FÖLDSZINTI 2 szoba, konyhás lakás, erős központban műhelynek is alkalmas szuterinnel kiadó. Str. Gh. Barițiu 4. (636)

KÉT szoba, konyha, kamara azonnal be-költözhető. Cal. Traian 55. (628)

November 1-re kiadó

3 szoba, konyha teljes komforttal, Str. I. Maniu 2. sz. a II. emeleten; 3 szoba, konyhás lakás, teljes komforttal, Str. O. Goga 13. szám. a II. em. Bővebb felvilágosítást ad az

Egyházközség gazdasági hivatala, Piața Unirii 14. szám alatt

KIADÓ külön telken 3 szoba, konyha, fürdőszoba, esetleg eladó. Str. Popa Fărcas 34. (650)

KÉT szoba, konyha kiadó. Str. Prof. Marinescu 11. (644)

KIADÓ Mar. Foch 25. sz. alatt egy nagyobb raktárhelyiség. Erd. a ház mesternél. (P888)

GYÁR- és műhely-helyiségek kiadók. Érdeklődők cimeit „Raktár” jelígre kiadóba kérem. (618)

SZOBA, konyha kiadó november 1-ére. Femina Confectio. Str. Memorandulul 1. (609)

KIADÓ nagy ház központi fűtéssel, teljes komforttal, kerttel. Str. Grigorescu 52. (599)

EGY szoba, konyha, szuterinben kiadó. Str. Avram Iancu 7. (606)

HÁROM szoba, konyhás napos modern lakás kiadó. Cosbuc 3. (847)

KÉT szoba, elő- és fürdőszobás, földszinti garzonlakás Str. Joan Vidu 2. november 1-re kiadó. Értekezni: Str. Romei 1. (614)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba 1-személynek kiadó. Cal. Mar. Foch 117. (617)

NÉMETÜL beszélő egyetemi hallgatónc olcsón lakást kaphat. Str. Saguna 2. (634)

SZÉPEN butorozott szobába lakótársnőt keresek. Ille Mácelar 27. Erd.: 1—3-ig. (P901)

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: A méltóságos asszony. Bus-Fekete László zenés vigjátéka. Fősz. Gusti Huber, Theo Lingner, Hans Moser és Genia Nikolajawna. Zenés. színes Miki Maus.

EDISON MOZGÓ: I. A tigris völgy. Kay Linakerrel és Conrad Nagellel. II. A trópusok futárja. John Wainevél. III-IV. Uj hiradó és uj Miki Maus. Jön: Tüzen és kardon át — Stan és Bran premier.

MUNKÁS MOZGÓ: I. Az ördög bábája. Fősz.: Lionel Barrymore és Maureen O'Sullivan. II. Az életmentő. Társadalmi dráma, fősz.: Ralph Bellamy, Karen Morley és Micky Rooney. III. Híradó. Tüzen és kardon át — Stan és Bran premier.

ROYAL MOZGÓ: Audioskop. 3 dimenziós plasztikus film. Zöld-vörös szemüveget a pénztárnál kaphat. Utána: A névtelen asszony. Fősz.: Gladys George. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20. Számozott jegyek. Tel.: 37-05. Miki Maus és Audioskop 938 szombaton és vasárnap d. u. 2 órakor is látható.

SELECT MOZGÓ: Fejedelmi éjszakák. Kessel regénye után. Fősz.: Nagy Kató és Jean Murat.

THALIA MOZGÓ: Premier, kettős műsor: I. Bulldog Drummond visszatit. A híres mesterdetektív kalandjai. Főszerepben Lionel Barrymore, Luise Campbell. II. Az újságíró barátnője. Vigjáték. főszerepben: Claudette Colbert, Fred Mac Murray.

URANIA MOZGÓ: Doktor Tindall bűne. Bűnügyi dráma, fősz.: John Barrymore és Louise Campbell.

ASSZONYOM!

Bizonyára csodálkozni fog azon, hogy a beígért látogatás helyett levelet írok Önnek, de valahogy mégis igaz az, hogy a távolságok merésszé teszik az embert és mi nagy messzeségbe kerülünk egymástól, bár én köszönni fogok, ha látom és bizonyára Ön is viszonzni fogja ellenállhatatlanul kedvesnek nevezett mosolyával.

Megvallom: talán gyávaság, hogy nem először mondtam el az itt következőket, de ezen nem is lehet még megütközni sem, mert hiszen Ön nagyon szép Asszonyom, merész kíváncsi ruhákat hord, szereti födetlenül hagyni a térdét és parfümjé Párisban készült. Ezeket kívül meg van Önben mindaz, amit a mondain életre nevelő képes újságok a „vamp“, a „flapper“ és ehhez hasonló jelzőkkel ékesítenek. Vannak bizonyos garconne tulajdonságai is: nagyszerűen bírja az italt és öntudatosan keveri a kátyját. Szóval az a remekbe szabott nő, akibe a férfi belebolondulhatna, ha... Igen, ha ugyanaból a szemzőből nézné a mai életet, mint Ön és azok, akik Önhöz hasonlítanak.

Ez után a hosszú és magyarázatot kívánó előző után engedje meg, hogy a tárgyra térjek.

Amikor városunk egyik klubjában először találkoztunk, a főpincér éppen egy harmadikat keresett az Ön rómi-partijához. Vállalkoztam rá és abba a kellemes helyzetbe kerültem, hogy Önnel és egy rokonszenves buta fiatal-emberrel megismerkedhettem.

A második találkozásunk is ott történt, de ez már annyira szerény személynem kitüntetésének jegyében zajlott le, hogy észre sem vettem, amikor néhány barátjónak, mint ismert író, mint világot járt satöbbit mutatott be. Akkor még az sem jutott eszembe, hogy gyakran láttam külföldi, divatos fürdőzőn hölgyeket, akik napestig egyebet sem tettek, mint képeslapot irtak minden elképzelhető ismerősüknek és tették ezt bizonyára abból a szent elgondolásból, hogy másokat is résztessek abból a nagy örömből, amit Cannes, Brighton és Portorose jelent és nem abból, hogy pukkadjanak meg az irigységtől. Oh nem, ez nem is jutott az eszembe.

En csak azt láttam akkor, hogy Ön nagyon szép és boldog voltam, amikor egy sétára meginvitált. A sétából azután bizalmas beszélgetés lett arról, hogy Önt senki nem érti meg és a végén meghívás egy feketére, ami a garconne-asszonyoknál úgy éjjel felé ma már, ugylátszik, nem is szokatlan dolog.

De miért részletezzem, hiszen bizonyára Ön is jól emlékszik, hogy felmentünk valóban izlésesen berendezett lakásába. A szobaleány, aki iparművészeti remek lehetett volna kitépett szemöldökével egy kozmetikai szalonban, természetesen vette ezt az első, de szokatlan késői vizitet, amin nem csodálkoztam, mert hiszen a rokonszereget és az egyetértést az a tény igazolta, hogy ő is az Ön parfümjében illatozott.

Mialatt az ebédlőn átmentünk, említett szobaleány futában megemlítette, hogy az „ur“, az ön férje állva megvacsorázott és kísietett a Rapidhoz, amivel elutazott, továbbá, hogy az Ön alig két éves kisleánykája lázas és a szakácsnő telefonált az orvosért, aki minden pillanatban itt lehet. Az első bejelentésre Ön még csak észrevételt sem tett, mert hiszen az is a mondainizmusához tartozik, hogy a férfiek állva vacsoráznak, mialatt a feleségek a klubban szórakoznak, de megütközött a másodiknak és haragosan magyarázta meg, hogy a kisgyermeknek nem olyan veszélyes a láz és hogy kár volt éppen most idecsóditni a doktort, amikor ráért volna az reggel is.

Nos Asszonyom ez az, ami engem akkor szíven vágott. Talán észre is vehette, hogy tulságosan sietve bucsúztam el és lélektelenül ígértem meg, hogy legközelebb tiszteletemet teszem. Ez a legközelebb ma lett volna, de én mégis inkább a levélírást választottam.

Mátrai Béla vasárnapi riportja:

A háboru lélektana

Csevegés az ideg orvos rendelőjében arról, hogy miképpen csinálják, ki és miért akarják a háborút

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az ideggyógyász asztalán a vaskos orvosi könyvek és a mindenféle bonyolult műszer között nikkelkalapács fekszik, amellyel az idegbetegek térdreflexét szokták vizsgálni.

Az az érzés, hogy ha vennék a kalapácsot és ráütnék annak a vén, fekélyes örvényében önmagát szaggató agastyán térdére, akit úgy hívunk, hogy Európa, akkor a lábfej nem ugrana ki és ezzel jelentené, hogy beteg a szervezet, beteg az idegek, beteg az egész kontinens az olasz csizmától a skandináv félszigetig beteg valahogyan az egész Európa.

Az uccákon emberek állanak s ajukon a tolsztoji kérdés: Háboru, vagy béke? A hangszórók forró és mérges hullámokban öntik az indulatot, repülőgépek szállanak le, szállanak fel, rendelekek száguldanak és égbe kavarodó por felhőben menetelnek az uttesteken a csapatok.

Mit mond mindezekről a tünetekről az ideggyógyász?

Ha a kritika elhomályosul

— Napjaink sajátságok idegállapotának, izgalmanak oka a létfentartási ösztönből eredő félelem. Ez az egyéni individuális ösztön azonban bizonyos behatások alatt, amikor nem mint egyén szerepel, hanem mint tömeg, alulkerekedik. A létfentartó ösztön mellett lakozik egy romboló ösztön is az ember természetében. Ha előlött a két ösztön felett uralkodó kritikát, amely mindenkor bírja, vezetője az embernek, az érzelmi momentumok, mint például a düh, vagy az indulat háttérbe szorítják, sokszor előfordul, hogy a romboló ösztön kerekedik felül. Ennek a folyamatnak előidézésében nagy szerepe van a háborus uszításnak, amely elhomályosítja a tudat kritikáját, fölébreszti a romboló ösztönöket, ideális, vagy erkölcsi alátámasztást ad neki, úgy, hogy olyankor minden tömeg meg van győződve arról, hogy ez az ügy amiért harcol, az szent és jogos.

A hátramaradás kockázata

— Ezeknek a tényezőknek a hatása alatt a létfentartási ösztön megszűnik, sőt minden egyén szegényelni kezdi gyávaságát és ha ki van téve egy felülről jövő kényszernek is, akkor nem meri vállalni a hátramaradás kockázatát. Így történhetik meg az, hogy az egyén félhipnótikus állapotba kerül, amikor nem lehet százszázalékosan beszámíthatónak venni, az indulatok uralkodnak rajta és állapotáért, azok az igazi felelősek, akik a tömeget alárendelik akaratuknak. A

reális kényszernek, a tömegindulatok felülkerekedésének és a háborus uszításnak ez a hármass testvérisége, csokra, az indítóoka minden háborúnak, amint az már a régebbi háborúk esetében is bebizonyosodott. A háboru után jön a nagy kiábrándulás: mindenki belátja, hogy nem a reális célokért harcolt.

A kiegyensúlyozott tömeg nem akar háborút

— De nem minden tömeg akar háborút, jobban mondva nem minden tömeget lehet rávenni a háborúra. Ahol a gazdasági és erkölcsi egyensúly megvan, ahol az élet pozitív értéket jelent, ahol az életnek félténivaló tartalma van, ott a tömegpszichózisnak nincsen talaja. Ahol azonban a gazdasági és erkölcsi egyensúly hiánya az egyén életét megzavarja, a tömeg olyan lesz, mint egy legyengült szervezet: egy olyan korcsiraja, amely az egészséges szervezetet egyáltalában nem bántaná, a beteg szervezetet megtámadja és a betegség, mely másképp nem ártott volna, megöli a szervezetet.

— De nemcsak a tömegnek, hanem az egyéneknek is lehet háborus hangulata. Főképpen olyanok óhajítják a háborút, kiknek valami fájdalmuk van, panaszuk, reményüket veszítették és minden elmékedésük végső konklúziója az: Ezen már nem lehet másképpen segíteni: jöjjön a háboru.

A boldog Hollandia

— De ahol egyensúly és megelégedettség van, ott nem kell a háboru. Próbáljon csak valaki elmenni Hollandiába kiállni egy térre és elkiáltani: Gyertek háboruba! Kinevetnék. De ha megpróbálná Németországban, amely annyi nagy szellemet adott a világnak, de amelynek problémáiból mégis kivezető utnak látszik a háboru: százezrevel találhat követőkre. Ezzel a megállapítással aztán meg is van a háborus szenvedélynek a gyógyszer is: A megelégedettség és az egyensúly.

— Abban, hogy valaki rajongója a háborúnak, szerepet játszhatnak a húsárgi elemek. Hiszen a suszter hős lesz, legendás harcot vív, a háboru borzalmát átszővi romantikus elképzelésekkel és ami másnak borzalom és félelem, az neki kaland és dicsőség. Ezzel magyarázható meg, hogy egyének is vannak háboruspártiak és vannak pacifisták.

Egyetlen megoldás a háboru?

— A harc megindításában és a végső elhatározásban azonban a tömeg mégis passzív hiszen a háborút nem a tömeg, hanem a vezetők üzenik meg és a tömeg

mindössze kijelenti abbéli hajlandóságát, hogy kész eszöközzé válni. A vezetőnek csak el kell hitetnie, hogy a cél jogos és más megoldás, mint a háboru, nincs. Ebben a pontban magyarázható meg a totális államok dinamikája és az ugynevezett demokrata államok látszólagos egyhelyben állása. A diktatura az érzelmeiken keresztül fogja meg a tömeget, a demokrácia az értelmeken keresztül és nagyon természetes, hogy az indulat jobb fűtő erő, mint az értelem. Ezért kell a diktátornak állandó feszültségben tartania a tömeget, állandóan felcsigáznia lelkesedését és állandóan valamit tennie, mert ha csak egy pillanatra is lankadnak az érzelmei, jön az értelem, a kritika és csökken a lendület.

Győződjön meg,

hogy új bundákban, gallérozásban és átalakításban még mindig

BIXENSPANNER

szőrmeszalónja

vezet. Calea Regele Ferdinand 3., udvarban.

Frakkos ősemberek

— De a tudatos, vagy félig tudatos és mesterségesen felcsigázott háborus vágy mellett másik rugója is von a harcikedvnek: az öldöklési vágy. Ha az emberiséget, mint egy nagy fajt tekintjük a többi fajokkal, az állatokkal szemben, megállapíthatjuk, hogy amíg az állatok évmilliók alatt fejlődtek és jutottak el mai állapotukba, addig az ember az évmilliókhoz viszonyított rövid idő alatt, évezredek alatt jutott el a kultúrájának és civilizációjának mai állapotába és az a haladás nem ölte meg, csak csökkentette és szabályozta az ember ösztönéletét. Ugy lehetne ezt ábrázolni, mint egy szabályozott folyót, amely ugyan nyugodtan kanyarog az év bizonyos szakában, de ha jönnek a tavaszi esők, minden gát ellenére is kiárad, szörnyű pusztítást végez és ez a pusztítás átvitt értelemben az embertől a gyilkolási vágy, a tömeggyilkolás, a háboru.

A sajtó és a rádió

— Jelen pillanatban a tömegek lelkiállapota habár tulfeszített is de teljesen normális. Mindnyájan felünk, remegünk és nagyon érzékenyek vagyunk. És ebben az idegállapotban nagy szerepe van a sajtónak és a rádióknak. Ilyenkor meg kellene gondolni minden szót, mérlegelni minden betűt, mert ha egyszer elpattan valahol egy hur és elindul az ösztönök vad lavínja, akkor azon semmiféle újságikkal vagy rádiószózzal segíteni nem lehet.

Valami végzetes tragédia fekete leple lebeg az öreg Európa felett. Félünk a fegyverektől és hogy valahogyan csillapítsuk magunkat, biztonsági érzetbe ringatózzunk, félelemből felfegyverezzük magunkat. Ágyukkal akarjuk elűzni a háborút. Ekkor indít el egy gyilkos szót meggondolatlan, vagy talán meggondolt Valaki és mi „Békét akarunk“ jelszóval halomra lövjük egymást. És ha mindez nem kerülne ártatlan milliók életébe, azt kellene hinnünk, hogy nem más, mint komédia.

Villanyondolás bécsi mintára, bécsi szerekkel, biztos siker. 14 perc alatt hullámos haját nyerve, 8 havi garancia mellett.

MÉLYEN LESZÁLLÍTOTT ÁRAK!

NIZZA
HÖLGYFODRÁSZ-SZALON
G. REG. FERD. 30.

Hajfestés választékos színekben, viz-, vasondolás, női hajvágás és manikűr. Olajpakolás gőzpárolásokkal, korpásodás hajhullás ellen.

Tökéletes eleganciát nyújt

czink

által tisztított és festett ruha

mert bocsásson meg, de én valahogy azok közé tartozom, akik azokat az asszonyokat becsülik, akiknek férjük terített asztal mellől indul pénzkérésre és akik megijednek akkor, ha az a rózsás arcú csöppség, akit világra hoztak, lázas beteg.

Igen. Néhány millió férfitársammal együtt olyan vagyok, akit megszedíthet a szépség, de csak addig, amíg a páva megszólal...

A pávának pedig nagyon csunya hangja van, Asszonyom!

Málnásy Tivadar.

A VÉGZETES JÁTSZMA

Írta: P. THOMAS

(20.)

— Az is lehet. Mikor megláttam, meg tántorodhattam, belefogózhattam a sárhanyóba. Hiszen előzőleg sokat ittam, még pedig a végén ennek az urnak az egészségére — és az apatikus Joe felé intett.

Ez bizony szintén elfogadható védekezés volt, a felügyelőnek el kellett ismernie. De még mindig nem derült fény Mary Pott rejtélyes kettős életére, melyről saját volt férje sem tudott semmit. Csak Joe Anderson hajtogatta, hogy két Mary Pott volt a világon: egy, a régi, jó, komoly Mary Pott és az új, a szivtelen, léha, számító...

Ki tud igazságot tenni ebben a furcsa szövevényben, amelyben máris több szál volt a hazugságból fonva?

A festő előadását detektívek siettek ellenőrizni és azután Joe Andersonra került a sor. Addig a festő szutyomban lehajtott egy kis szeszkeveréket az ital-készletből.

— Hallottad Joe — kezdte el a felügyelő — hogy Mary Pott volt férje sem tudott egy másik Mary Pottól?

— Hát akkor ki volt a halott? — felelte Joe dacosan. Én láttam őt, beszéltem vele. Mindenki látta, aki ott volt az estélyen. És mindenki azt hitte, hogy Mary Pott. Csak én tudtam, hogy nem az...

— És ezért akarta eltenni láb alól? — förmedt rá a felügyelő.

Crosbynek voltak ilyen brutális eszközei, amelyeket ritkán alkalmazott, de gyakran, különösen primitív emberekkel szemben hatásosak is voltak. Joe Anderson azon kultúralt intelligens ember volt, róla lesiklott az erős szó.

— Eszemágában sem volt bántalmazni a szerencsétlent — mondotta tompán.

— Mégis mi az, amit annyira titkol ebben az ügyben? — kérdezte a felügyelő — Hiszen leri magáról, hogy valami titok nyomja a lelkét. Szabadítsa meg magát tőle. Saját érdekében.

A színész cigarettára gyújtott.

— Igazuk van. Miért kimélek másokat, miért nem önmagam... Én valóban követtem Bewerly Hills után is az autót. Rá akartam jönni arra, ki volt ez a nő, aki Mary Pottnak adta ki magát. Talán félmérőföldnyire sem volt a bunga lowtól. Még mielőtt odaértem, több lövést hallottam. Aztán pillantottam meg az autót benne a már halott nővel. És az autó előtt maga Mary Pott állott, fűdőköpenyben, kezében revolverrel. Rákiáltottam: erre ugy eltűnt, mintha a szél fujta volna el. Azt hiszem, a tengerbe ugrott. De nem mertem jobban megközelíteni az autót, hazarohantam. Tudtam, hogy valami borzasztó történt.

— Ez az ön pisztolya? — kérdezte hirtelen a felügyelő és elővette a kikötőben talált fegyvert.

— Igen — felelte megdöbbenve Joe Anderson.

XIII. FEJEZET.

A yacht titka.

Ted érzése szerint legalább egy óra-hosszat repültek már, amikor a nyílt tengeren felbukkant előttük a yacht. Pompás főfőherre lakkozott, luksushajó volt. Olyan, aminőn unatkozó milliommok szokták járni a tengereket. Mary Pott azonban nem látszott meg az öröm, amikor a yachtot megpillantotta. Sőt inkább valami titokt szorongást érzett rajta, melyet hiába igyekezett Ted előtt könnyed, kissé ingerkedő csevegéssel elpalástolni.

— Nem fognak engem, mint hivatlan vendéget, egyszerűen kitenni? — aggodalmaskodott Ted.

— Dehogy, sőt örömmel fogják látni. — biztatta Mary.

A hidroplán simán leereszkedett a nyugalmas tenger színére és kötélhágcsóján át hamarosan a yacht fedélzetén termettek.

(Folytatása következik.)

Az első magyar tragika élete és halála

Kántorné tündöklése és szomorú halála

CLUJ-KOLOZSVÁR.) A napokban Marosvásárhelyen jártam és felkerestem a temetőkerben — az immár 85 éve halott — Kántornénak, az első magyar tragikának sírját.

„Szerény emlékkő ez nagy művésznőnk, Kántorné, Hartmann Anna hamvait jelöli, de a szerényen elvonult igaz érdem méltánylatát nagyszerűségükben ne is keressük. Meghalt 1854 február 28-án, 60 éves korában. E kö emeltetett P. C. által, 1856-ban.”

E sorokat olvassuk a sírkövön és elcsodálkozunk a hamis adatokon. Kántor Gerzsonnének ugyanis nem Hartmann, hanem Engelhardt volt a vezetéknéve és nem 60, hanem 63 éves korában halt meg. Emlékkövét pedig — halála után két évvel — nem Prielle Cornelia emeltette, — mint ahogyan a sírlemléken levő monogram állítja —, hanem az akkori kolozsvári magyar színtársulat.

Virág és Tövis

Most, miután a mások részéről elkövetett súlyos és maradandó, téves adatokat helyesbítettük és Kántornéről akarunk szólni. Petőfinek „Emlény” című verse jut eszünkbe, amely így ír a színésznőről:

A színész utjain virág s tövis terem
A színész élete öröm és gyötrellem,
Büvös szellemek vezérlik lépteit
Leplezve gondosan az élet terheit.
Szép álmot álmodik: öröklő hírnevet
Szellemben bejárja a földet és eget,
Bú s kéjnek egyaránt feltárja kebelét
Részvétellel osztja meg a szenvedő könyvet!

Kántorné idejében amikor a magyar színjátszás bár hőskorát élete, a „nemzet napaszamosai” városról-városra hárnyódtak s nagy nélkülözések és tengernyi csalódások közepette tengették gyötrellemmel teli, sivár életüket, amely inkább tövises, mint virágos uton vezetett a — halálig...

Ebben az időben — mintegy száz és egynehány évvel ezelőtt — állandó színház még csak Kolozsváron volt. Az akkori Magyarország többi részét, lelkes vándortársulatok járták, akik magukfestette díszletek mellől, rögtönzött dobogókról hirdették a magyar ígét.

Ennek a kornak leghíresebb „színésznője” Kántorné volt, aki a magyar színművészet történelmében fényes helyet vívott ki magának.

Kántorné életrajza

Kántorné 1791-ben született Nagyszebenben. Szegénysorsu szüleit korán elvesztette az árva száz kislányt egy Szebenben állomásozó német vándorszíntársulat egyik tagja vette oltalmába. A gyermek tőle Pestre került, a prágai származású Girzik Xavér Ferenchez, a gyapjuuccai színház akkori dús gazdag igazgatójához, aki a német színtársulat operai rendezője és színpadi írója volt. Kántorné mint szolgáló került ide, de csahamar kedvet kapott a színpadi szereplésre. Először jótékony célú előadás keretében lépett a lámpák elé. Rendkívüli tehetségére Láng Ádám színész figyelt fel, aki a kislányt írni-olvasni tanította és egy esztendő alatt kiképezte a színésznői pályára. A gyermek-lány második buzditója és pártfogója, Kazinczy Ferenc volt. A nagy költő meglátva benne az óriási tehetséget, rendkívüli művészi hajlamot és szorgalmas vasakaratot, a magyar színpadra csábította át az akkor még csak németül beszélő kislányt, akinek lelkesedésében olyan nagy mérvű tanulási becsvágy lobogott, hogy rövid időn belül — kitűnően megtanulva a magyar nyelvet — a Kazinczy részéről benne felfedezett „isten szikra”, nagy fényre lobbantva világította be Thália templomát.

A „szebeni vadvirág” — így nevezte őt Kazinczy — 1809-ben, 18 éves korában ment férjhez Kántor Gerzson komikus színészhez. Az ifjú asszony ekkor már a magyar színjátszásnak egyik leg-tündöklőbb alakja volt. Férjével bebarangolta egész Magyarországot és Erdélyt. Kántorné huzamosabb ideig játszott: Pest-Budán, Debrecenben, Tokajon, Pozsonyban, Kassán, Eperjesen, Egerben, Székesfehérvárott, Kolozsváron, Váshárhelyen stb. A lelkes közönség minden fellépését ünneppé avatta és drámai alakításairól, még a külföldi lapok is dicsőímszokat zengtek. Legnagyobb diadalait Kisfaludy Károly drámáiban aratta. Leghíresebb szerepe Sappho volt, Grillparzer művében. Kántornénak ezt a feledhetetlen alakítását, — Dérnyé ifjasszony — Széppataki Róza, a kor ünnepe, második színésznője, — nem merte utána eljátszani (Itt említjük meg, hogy szeptember 29-én volt 66 éve, hogy Dérnyét, a közönség egykori bálványát, 1872-ben örök nyugalomra helyezték a miskolci szegények temetőjében.)

Az utolsó esztendő

Kántorné 27 évi boldog házasság után 1836-ban, 45 éves korában özvegységre jutott. Férje halálának fájdalmait Debrecenben lakó leányával szenvedte végig, majd megnyugodva, hét évig még vándortársulattal ette a sanyarúság sóvány kenyerét. 52 éves korában 1843-ban azonban végképp visszavonult a neki sok dicsőséget hozott színpadi deszkáktól. Utoljára Marosvásárhelyen lépett fel s visszavonultságában itt is telepedett le. Tizenegy évig ezután, elhagyottan, nagyon rossz módban élt, de senki gyámolítását, segítségét nem fogadta el. Hogy napközben meleg szobához és uzsonnához jusson, kezdő színésznőket tanított szerepekre és előadásművészetre, esténként pedig jegyzetői „tisztsgét” vállalt annál a színháznál, ahol „delutáni” tanítványai szerepeltek és helyére vezette azt a közönséget, amely régebben neki tapsolt... Így kinlódott 52 éves korától 63-ig, amikor egy hideg februárvégi napon, 1854-ben — házbérmentes, örök lakást ajándékozott neki a — halál...

A legnagyobb magyar tragika sírjánál elgondolom, hogy milyen szomorú és kifosztott is az öregség. Még az is amelyet jómód és gyöngéd rokon, baráti kör melegsége övez, mert maga az öregség fosztogat ki lényünk javaiból. Sokszorosan szomorú és minden emberi részvételműtő a színész öregsége. Csak az emlékezés marad meg a legtöbbnek, a testi-lelki nélkülözés kegyetlen napjaira és Dante óta tudjuk, hogy nincs nagyobb fájdalom, mint a nyomorúságból, a boldogságra emlékezni.

Az utolsó 11 év alatt súlyos fájdalmait lehetett Kántornénak, akit Kazinczy találon nevezett vadvirágnak. Valóban vadvirág volt ő, mert lelke mindig ne-

mes hajításokról álmodott...

Erős szél kerekedik, amikor eljövök
Kántorné sírjától. Ujra Petőfi jut
eszembe és „Emlény” című versének be-
fejező sorai:

S míg a hír nevérol
Szép dolgokat beszél,
Sírhalma pázsitán
Zekogva sir a szél...

(R. T.)

A minden versenyen felüli

DOMBRIA

tiszta gyapju, valódi Homespun szővetek, a gazdasági kiállításon szintén aranyéremmel kitüntetve, csak is a készítőnél, Str.

REGINA MARIA 4. SZÁM ALATT

található 75 cm szélességben, méterenként 200 lejtől 500-ig.

Épül a leégett Diosti helyén a „minta-falu”

Közismertek annak a borzalmas tűzvésznek körülményei, amelynek Diosti község lakossága lett a tragikus áldozata. Részletesen ismertettük azt a nagyszabású tervet is, amelyet II. Károly király Öfelségének kezdeményezésére és utasítására készítettek el a tűzvésztlő elpusztított község újjáépítésére. Az uralkodó akaratának megfelelően Diosti községből „minta-falu” építenek.

A királyi gondolat és terv megvalósítására Dimitrie Gusti egyetemi tanár volt miniszter vezetése mellett a „Károly király alapítvány” intézménye nyert megbízást.

Az új minta-falu tervezetét a legkiválóbb fiatal építészek és mérnökök készítették el, a király Öfelsége elgondolásai szerint és az uralkodó ellenőrzése mellett. A tervet kidolgozásával figyelembe vették minden olyan követelményt, amelyek nélkülözhetetlenek a minta-falu megépítésénél.

A nagyszabású terv összeállításánál kijelölték a köztereket, piacokat, kertek helyét, sporttelepek elhelyezését módjait. A közintézmények épületeit a nagy piactér körül jelölték ki.

A munkálatok már annyira előrehaladtak, hogy az újjáépítendő új falu templomának alapkövét is letették, lélekemelő ünnepség keretében. Az alapkövet ünnepélyes letételénél jelen volt maga Gusti professzor és a Károly király alapítvány több vezetője is.

Diosti községnek mintafaluvá való újjáépítése rendkívül nagyjelentőségű. Maga II. Károly király Öfelsége a szellemi irányítója ennek a nagyszabású tervnek, mert az uralkodó azt akarja, hogy a romániai falvak egész élete változzék meg. A modernizálási kezdet azt célozza, hogy a romániai falvakat az új kor igényeinek és követelményeinek megfelelően szervezzék át. Diosti újjáépítése tehát biztató jövő kezdetének alapját veti meg. A falu és általában a romániai falvak újjászervezésére, modernizálására vonatkozó terveket alaposan megfontolták. A romok és a hamuval borított útszökök helyén az új faluban a mezőgazdák, a falu népe részére új házakat, gazdaságokat emelnek, olyanokat, amelyek a falu lakosságának lelkét is új szellemmel fogják áthatni.

A Diostiban megtartott ünnepség az első lépés a falvak újjászervezése irányában, annak a magasztos elgondolásnak a szellemében, amellyel a II. Károly király Öfelsége, a mezőgazdák legfőbb támogatója, örököl a falu népe jóléte és életszínterének emelése felett.

Lakásának díszítésére a legjobb kivivitelű

BLONDEL-KERETEK

képeknek, goblennek és kézimunkának a legolcsóbb áron

SOMLYAI utódánál

Str. I. Maniu 7.

SPECIALIS KÜLFÖLDI

csillár és lámpa-különlegességek

Az őszi szezon legszebb és legnagyobb választéka.

TOTELECTRIC ♦ CLUJ

Calea Regele Ferdinand 28/a. sz.

Főposta mellett. Telefon -35.

1939. típusu rádiók

is beérkeztek és megtekinthetők.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

BUN DE IMPRIMAT